Marko paşa

Zübük

İT KAĞNI GÖLGESİNDE YÜRÜR DE KENDİ GÖLGEM SANMIŞ

NE SAĞCIYIZ NE SOLCU FUTBOLCUYUZ FUTBOLCU

Zübük polgıramını açıkladı

Yapıcı muhalefete geçen Zübükler ilk iş olarak kovalisyonu yıkacaklar, sonra kendi başlarını yiyecekler

GAYSERİ (Gayseri gülü bülbiriyyo) —

Otedenberi çok ileri görüşlü olduğu bilinen Zübük, henüz ilân edilmemiş bulunan hükûmet programını şiddetle tenkit ederek; kendisine hiç bir şey sormayan gazetecilere şöyle demiştir: «Oyle polgıram olmaz! Pilânsız, polgıramsız iş görüyorlar. Biz, şimdi içimizdeki çatlakları ve aramızda ki nifakları onarıp saflarımızı sıklaştıracağız ve tam bir cephe halinde yapıcı muhalefete geçeceğiz.»

Bir muhabirin «Ne yapacaksınız?» diye sormasına sinirlenen Zübük: «Sen hangi gazetedensin?» diye bağırmış ve gazetecinin Zübük muhabiri olduğunu öğrenince Celâl'lenerek «Adımızı Zübüğe çıkarıp namımızı pislettiniz. Sizin kökünüzün hariciye ve ecnebiyyede olduğu bizce malûm. Biz bu saltanat tahtına bir daha cülûs edersek kökünüzü kazıyacağız» dedikten sonra, yapıcı muhalefetteki programlarını şöyle açıklamıştır: «Bizler her zaman yapıcı, yani imarcıyız. Şimdi de imarcı muhalefet olacağız. Arkadaşlarımız grup grup ayrılarak ilmî şekilde çalışacaklardır. Muhalefetimiz ilmî olacakdır. Ilim kollarımız daha şimdiden çalışmalarına başlamış ve hükûmetin polgıramını tenkit etmiştir.»

Bir gazetecinin «İlân edilmemiş programı nasıl tenkit ediyorsunuz?» sorusuna Zübük: «Ederiz, çünkü ilmî çalışıyoruz. Kabahat bizim mi, etselerdi. Onlar ilân etmediler diye biz tenkid vazifemizi yerine getirmiyecek miyiz? Ilân edilmiş bir polgıramı herkes tenkit eder; marifet daha ortada polgıram molgıram yokken onu ilmî şekilde tenkit etmektir.» demiş ve şunları ilâve etmiştir: «Yapıcı muhalefetle, kovalisyonu istimlâk edip parasını vermeden yıkacağız, sonra da geçip kendimiz oturacağız.»

Bu sırada, konuşmanın yapıldığı yerde garsonun bir masayı çekmesiyle masa ayağının taş döşemede çıkardığı sesten ürken Zübük: «Amanın!.. Jet mi yoksa? Gene havada fır dolanıyorlar mı?» diye sormuş, bir küçük çocuğun boşalan kabakçekirdeği kesekâğıdını patlatması üzerine de çekilip gitmiştir.

Zübük Gazetesi yazıişleri müdüriyetine muhterem ga

zetenizin 25 Haziran 1962 tarihli ve 21 sayılı nüshasının birinci sahifesindeki «Her yurttaş 24 saat bakanlık yaparak halk geçim sıkıntısından kurtulmalı, memleket kalkınmalıdır» başlıklı yazınız tamamiyle sui niyet mahsulü olup, başından sonuna kadar hilâfı hakikat ve ulan ben se (..... savcılık tarafından çıkarılmıştır) ve diyorsunuz ki, her bakan 24 saat bakanlık etse dahi en yüksek memur maaşı ile tekaüde sevkedilir ki, bu ifadenizin hakikatle hiçbir ilgisi olmadığı gibi, sen hiç utanmadan u (..... savcılık tarafından silinmiş satırlar.....) ben de senin, annadın mı? Bu sebeptendir ki, o eskidendi. Evet, eskiden bir kimse 24 saat bakanlık edip, gerek sıhhî sebeplerden ve gerekse başka sebep olmadığından gene sıhhî sebeplerden istifa edecek olsa, kayd ü hayat şartı ile tekaüt maaşı alırdı. O eskidendi, annadın mı? Ne yazık ki ben o günlerde bakan olamadım. Zaten ben talihsiz ve öksüz büyümüş bir insanım, ne vuruyorsun ul (..... savcılıkça üstü silinmiş küfürler...) Binaenaleyh görülmektedir ki, ah ulan ah, ben s (..... savcılık silmiştir...) bu bozguncu neşriyatımızdan dolayı hakikatleri muhterem efkârı umumiyemizin nazar-ı itibarına arzederken işbu tekzibimin Basın Kanununun madde-i mahsus hükümlerine tevfikan neşrini saygılarımla rica ederim efendim. Mersi!

Altı aylık bakanlardan Biri

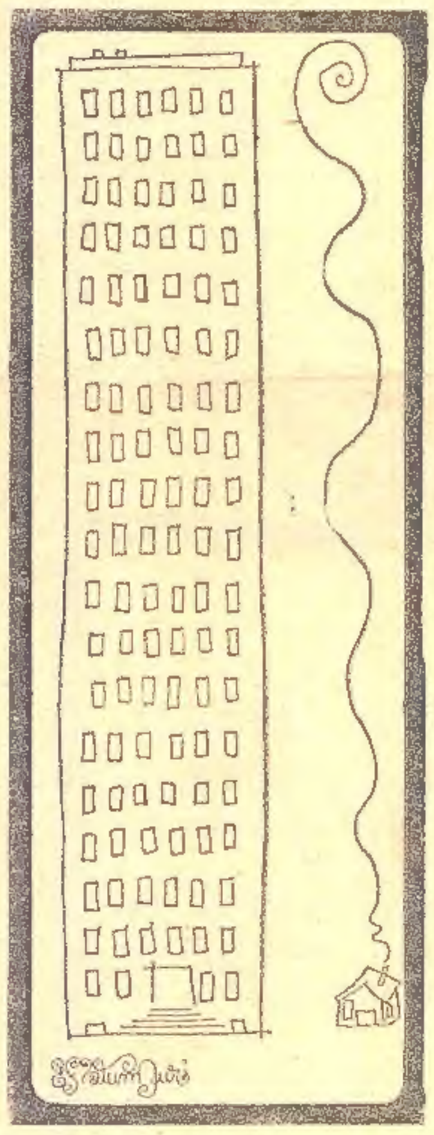

ZUBUKSPOR

takımı kuruldu. Gelecek sayımızda Zübük - Spor sayfasını kahkahalarla gülerek okuyacaksınız!

ZUBUKSPOR

TAŞLAMA

«A'dan Z'ye bozuk!» diyen rahmetli Başbakan Dr. Refik Saydam.

Dediği çıkıyor

Yakın tarihimizde, dedikleri tıpatıp doğru çıkan üç kişi var: Dr. Refik Saydam, Recep Peker, Dr. Mazhar Osman...

Başbakan Refik Saydam «Bizde her şey «A» dan «Z» ye bozuktur!» demişti ki, yerden göğe kadar doğru...

Başbakan Recep Peker Meclis'te «Bunlar psikopat! demişti ki, dediği çıktı.

Ya Mazhar Osman diyeceksiniz; Başbakan Recep Peker bir ruh hastalığının teşhisini koyarken, Ruh ve sinir hastalıkları uzmanı Dr. Mazhar Osman'ın da Dr. Fahrettin Kerim için bir teşhisi olduğu söylenir. Bilmiyorsanız, bilenlerden sorup öğrenin...

İşte Dr. F. K. Gökay, profesör, ordinaryüs, parti il başkanı, Belediye reisi, vali, falan filân derken, bakan da oluverdi.

Şunun şurasında artık ne kaldı; Mazhar Osman'ın dediği yere iki adım bir şey var, ha gayret!..

Hocası Dr. Mazhar Osman'ın dediği yolda gayret gösteren Dr. F. K. Gökay.

BAŞYAZI

Acep esbabı nedir?

Zülfü Zürfettin

CEMİYET olarak vaziyetimizin günden güne bozulmakta olduğuna hiç şüphe yoktur. Hakikate hürmeti olan hiç kimse bu vakıayı inkâr edemez.

Bir çok acı hakikatı müşahede etmekle, maalesef müsbet bir neticeye vasıl olamıyoruz. Evet, cemiyetimiz günden güne bozulmaktadır ve fakat bunun acep esbabı nedir?

Halihazır bozukluğu herkes kendine göre bir başka türlü tefsir ederek indî mülâhazalar dermeyan eylemektedir. Meselâ, bâzılarına nazaran bu içtimaî bozukluğun sebebi iktisadî olup mesken kirası ve umumî helâların dühuliyesi ucuzlamadıkça düzelmesine de imkân yoktur. Bâzılarına nazaran ise «Orazyon» denilen kaymalarla topraklarımızın akarsularla denize gitmesi neticesi cemiyet bozulmuştur. Ve yine bâzıları ise ormanlarımızı keçiler imha ettikçe bu bozukluk düzelemiyecektir. Bu meyanda narenciye cinsinden mahsulâtımızı ihraç edemeyip dahilde çürütmemiz, içtimaî bozukluğun başlıca âmilidir. Daha bunlar gibi pek çok mütalâalar serdedilmektedir.

BU mütalâalarda birer hakikat payı olmakla beraber, görülüyor ki, bunlar sebeb-i hakikî olmayıp ancak satıhta kalan bâzı komik hâdiselerdir.

Evet, bugün hakikaten içtimaî nizam bozulmuştur ve fakat acep bunun esbabı nedir? Bizce bunun esbabı, insanların gittikçe hadlerini bilmez oluşlarıdır. Her ferd kendi haddini hududunu bilmeli ve ona göre hareket etmelidir. Meselâ bir küçük memurun hanımı, âmirinin zevcesi gibi ayda bir çift ipek çorap giymeğe kalkarsa o ailenin şirazesi bozulur ve dolayısı ile içtimaî nizam altüst olur. Bir küçük memurun hanımı, meselâ senede iki çift muslin çorapla idare edebilmeli, odacının karısı ise senede bir çift pamuk çorabı sırasında yamayıp dikerek iktifa etmelidir.

IŞTE her şey buna göre kıyas edilir ve herkes kendi haddini hududunu bilirse içtimaî nizam teessüs eder. Eskiden her ferd kendi mevkii ile mütenasip bir hayat sürmekte idi, şimdi maalesef her şey değişmiştir. Tâ dağ başlarındaki dört hanelik köy evlerinde bile radyo bulunmaktadır. Sâf köylülerimizi bu hayata alıştırmak doğru mudur? Köy düğünleri, şehir düğünlerini geçmiş, gelinlere yüksek ökçeli iskarpin alınmağa başlanmıştır. Zavallı fakir köylümüz böylece israfa alıştırılmıştır. Bunun neticesinde de daima adem-i memnuniyet beyan etmektedir.

ESKİDEN her mevkiden insanın yemek yiyeceği lokantalar ayrı idi. Şimdi ise, herkes kendi haddine bakmadan ve kendi mevkiini düşünmeden otomobile binmektedir. Dolmuş denilen arabalar içtimaî nizama halel getirmiştir. Tramvaya binmesi lâzım gelen insanlar dolmuşa binmeğe başlamışlardır.

Misâller arttırılabilir. Görülüyor ki, cemiyetin şirâzesinden çıkmasının başlıca âmilî, insanların hadlerini hududlarını bilmemesi, kendi mevkilerini hesaba katmamalarıdır. Üç senede bir keten elbise giymesi iktiza eden ve sovan ekmek yemesi icap eden bir vatandaş, başkalarına bakarak senede bir kat elbise giymeğe, lokantada yemek yemeğe, hele arada sinemaya gitmeğe de kalkarsa, elbet memlekette pahalılık olur ve içtimaî nizam da böylece bozulur.

HAV, HAV, HAVV!..

Durmadan havlayan köpeğe sormuşlar:

— Neden havlayıp duruyorsun?

— Cesaretimden!

— Pekiy, geriu neye gidip geliyor?

— Korkumdan!..

— Nasıl olur?

— Eeee, köpek kısmı hem korkar, hem havlar!..

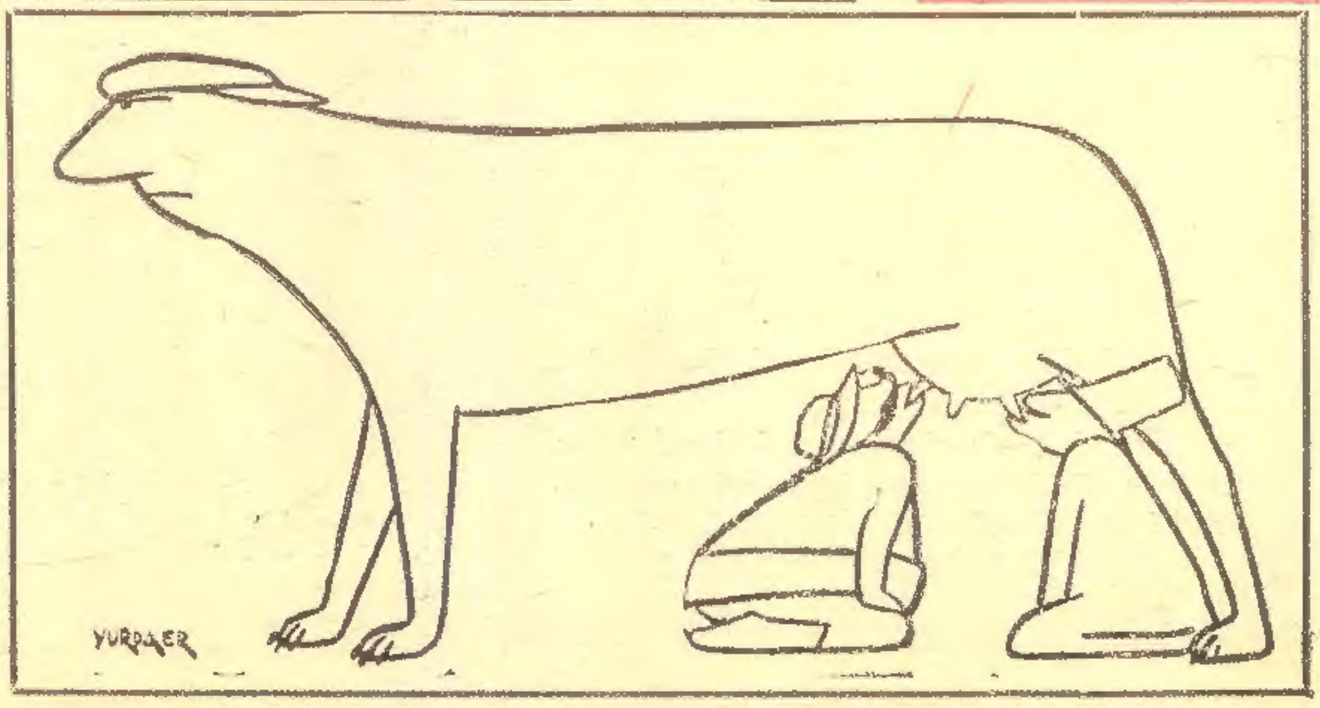

MEMLEKET MESELELERİ...

OKURLARDAN FIKRALAR

Yarışmaya gönderilip de, yarışma koşullarına uymayan yazılar içinde fıkralar da vardır. Bu fıkraların güzellerini yayınlıyor, gönderen okurlarımıza da armağan olarak kitap yolluyoruz. Aşağıdaki fıkraları gönderenlere postayla armağanları yollanmıştır.

TABUTTAKİ ÇİVİ

HABER köye hemen yayıldı; Memik ağa ölmüştü...

Köylüler yirmi senedir neler çekmemişlerdi ondan... Allaha şükür bu günü de görmüşler, artık ondan kurtulmuşlardı.

Ölüyü yıkadılar ve camiye yollandılar.

Götürülen tabut musalla taşına bırakıldı. Namazdan sonra hoca kalabalığa dönerek sordu:

— Memik ağayı nasıl tanırsınız?

Nasıl tanıyacaklardı yâni? Köyde yirmi senedir her kötülük ondan gelmişti.

Hepsi koro halinde,

— İyi tanırız!.. dediler.

Artık Memik ağayı gömebilirlerdi. Köylüler tabuta yaklaşmışlardı ki donakaldılar; tabut sallanıyordu. Yavaş yavaş kapak kalktı ve Memik ağa'nın sesi duyuldu:

— Hayrola!... Ne oluyor yahu?

Şaşkınlığı ilk atlatanlardan biri

— Memik ağa, sen öldün! Gir tabutuna! dedi.

— Ulan ölmedim... Ölmedim ben!

Memik ağa yalvarmaya başladı:

— Etmeyin uşaklar, ben ölmedim.

— Sen öldün... Hortlak!... Öldürelim!..

Memik ağanın da içine şüphe girmişti. Olmese onu tabuta koyarlar mıydı? Muhakkak ölmüş olmalıydı.

Uysal uysal başını sallıyarak:

— Anladık ben öldüm, dedi, giriyorum tabuta. Yalnız şu altımdaki çiviyi çıkarıverin, ardıma batıyor...

Altay Aliyazıcı
USKÜDAR

ARŞİMENT KANUNU

BÜTÜN öğrencilere «civan evlâdım» diyen fizik öğretmenimiz, Arşimet kanununu anlattıktan sonra, Mayk Hammer romanı okumağa dalmış olan Kemal'e,

— Civan evlâdım, söyle bakayım, dedi, hangi cisimler yüzer, hangileri yüzmez?

Kendini toparlıyamayan Kemal yanında oturduğum için,

— Ne sordu ulan? diye fısıltıyla bana sordu.

Ben de şaşırmıştım,

— Yüzenlerle yüzemiyenleri soruyor... diye fısıldadım.

Öğretmen, Kemal'e,

— Söylesene! diye bağırınca büsbütün afallayan Kemal,

— Yüzme bilenler yüzer, bilmeyenler yüzemez! deyiverdi.

Bayram Ozen
ANKARA

TOTTEM BEY

FİZİK öğretmenine «Totem» adını takmıştım. Evde babama «Totem derse kaldırdı, Totem şöyle yaptı, Totem böyle yaptı» diye anlattıkça da, babam da bu Totem'i «Teoman», «Tekin» gibi yeni adlardan sanırmış.

Bir gün yolda uzaktan fizik öğretmenini görmüş. Benim durumumu sorup öğrenmek için arkasından bağırmış:

— Totem Beecy, Totem Bey!..

Öğretmen, kendisiyle alay ediliyor sanarak aldırmayınca babam arkasından koşup yetişmiş,

— Totem Bey, demiş, bizim çocuğun durumunu soracaktım da... Affedersiniz Totem Bey...

Totem,

— Kendine gel efendiii!... diye bağırmağa başlamış.

Babam neye uğradığını şaşırmış. Sonunda yaka paça olup karakola düşmüşler.

Edip Çileoğlu
YOZGAT

KORKAK AŞIKLAR VE HIRSIZ

GECE saat dokuz sıralarında, tenha bir sokakta iki gölge ilerliyordu. Bunlar bu küçük şehrin jandarma er okulunun öğrencileridir. Yemsiz kalan hayvanlarına saman çalabilmek için uygun bir yer arıyorlar.

Epey yüksekte olan penceresine kadar saman dolu bir samanlık görünce durdular.

Biraz akıllıca olanı,

— Eğil de sırtına basıp pencereden içeri atlayayım, dedi.

Arkadaşı hemen sırt verdi. O da çevik bir hareketle onun sırtına basıp, pencereye uzandı. Zar, zor tutunmaya çalışarak yumuşak samanların üzerine atladı.

Birden kendini samanlığın dibinde buldu. Bir de pencereye baktı ki, tepesinde kalmış oraya ulaşmasına imkân yok. Çünkü; samanlar sadece pencerenin bulunduğu duvar dibine yığılı, bunların çoğu da onunla birlikte aşağı inmişler.

Çaresizlikle karanlıkta kapıya benzer birşey ararken, gitgide yaklaşan ayak sesleri duyarak, bir köşeye sindi. Önüne tahta ve direkleri siper alarak beklerken, karşıdan bir kapı açıldı. Önce elinde gaz lâmbasıyla bir kadın göründü, arkasında da başçavuş... Bizim zavallının kalbi güm güm atıyor ama neyse ki gelenler duymuyor. Onlar, hazırlanmış olan sofraya kuruluyor ve kızarmış tavuğu yemeğe başlıyorlar, bir yandan da dil döküyorlar birbirlerine.

Kadın,

— Benim en çok neyimi beğeniyorsun diye soruyor.

Başçavuş da onun, omuzundaki uzun suağacı ile, çeşmeden su taşımasına bayılırmış meğer. Kadın hemen kalkıp, omuzunda kovalar varmış gibi ağır ağır, salına salına birkaç adım atıyor...

Gülüşüp sarılıyorlar.

Başçavuş da,

— Ya sen benim neyimi beğeniyorsun deyince, kadın süzüle süzüle,

— Oh! diyor, senin o erlere bağırıp çağırman yok mu, işte ona bitiyorum...

Başçavuş kasılarak kalkıyor, Sağa sola doğru «Yere yat», «Ayağa kalk», «Oraya git» diye sesleniyor, tam jandarma erinin saklandığı tarafa dönünce «Gel ulan şey oğlu şey buraya!» diye bağırıyor. Jandarma eri korkudan titriyerek,

— Buyur komutanım! diye saklandığı yerden fırlayınca başçavuşla kadın da basıldıklarını sanıp kaçıyorlar.

Aysel Küçükesin
EYÜP

MÜJDE: BEDAVA KİTAP

Aziz Nesin'in en güzel kitabı «Kağnı gölgesindeki it - Zübük» adlı romanını parasız veriyoruz.

Avrupanın en büyük yayınevlerinden «Paul Neff Verlag», Aziz Nesin'in «Züzük» adlı romanının Almancasını basacaktır.

7,5 lira fiyatında olan bu romanı, Zübük gazetesine bir yıllık abone olan bütün okurlarımıza parasız veriyoruz.

Avrupalı eleştirmenler «Zübük romanının bir mizah şaheseri olduğunu yazmışlardır. Bu şaheseri okuyarak bu gazeteye adını veren Zübük'ün nasıl bir tip olduğunu öğreneceksiniz.

Bütün Türk eleştirmenleri «Kağnı gölgesindeki it - Zübük» romanını beğenmişlerdir. Zübük gazetesine bir yıllık abone olan bütün okurlarımıza 240 sayfalık bu güzel roman parasız verilecektir.

Zübük gazetesine bir yıllık abone için 25 lira gönderirseniz;

- **7,5 lira fiyatındaki Zübük romanını parasız alacaksınız.**
- **Zübük gazetesi her hafta elinize hiç aksamadan geçecek.**

Birçok okurlarımız bulundukları yerlerde Zübük bulamadıklarını yazıyorlar. Abone olmak sizler için kolaylıktır

ZÜBÜK'E ABONE OLUNUZ!

ALTIN HOCA YARIŞMASI

Zübük Gazetesi Mizah Hikâyesi yarışması açmıştır. Herkes bu yarışmaya katılabilir

ALTIN HOCA yarışması her yıl tekrarlanacaktır. Birinciliği kazanan yazara armağan olarak Nasrettin Hoca'nın altından yapılmış çok değerli bir plâksıyla 500 lira ödül verilecektir. İkinciye yine Nasrettin Hoca'nın gümüşten plâkası ile 300 lira, üçüncülüğü kazanana da 200 lira ödül verilecektir. Ayrıca yirminciye kadar derece alanlara da birer diploma verilecektir.

YARIŞMAYA KATILMANIN KOŞULLARI:

1 — Yarışma yazıları en son 20 Ağustos 1962 gününe kadar gönderilmiş olmalıdır. Yarışma sonucu 1962 Kasım ayında çıkacak ilk Zübük gazetesinde ilân edilecektir.

2 — Yarışmaya gönderilen bütün yazılar incelenir, yayınlanmağa değerli görülenler Zübük'te çıkar ve her çıkan yazının sahibine 50 lira telif hakkı hemen ödenir. İlk elemeden geçip yayınlanmak için sırabekleyen yazılar Zübük'de ilân edilir ve yarışmaya katılır.

3 — Birden çok yazıyla yarışmaya katılabilirsiniz.

4 — İlk elemede seçilen yazıları yargıcılar kurulu «jürî» derecelendirecektir. Ayrıca birinci seçilecek yazıya oy vermiş olan her okura 6 lira tutarında değerli kitap armağan edilecektir.

5 — Yarışma yazıları başka dilden çevrilli olmayacak ve daha önce yayınlanmış olmayacak .

6— Her hikâye 1000 kelimeyi aşmıyacak ve daktilo ile kâğıdın bir yüzüne yazılacak. (Çok okunaklı el yazısı da olabilir).

Bekliyoruz, yazılarınızı gönderiniz, ilk elemeden geçen hikâyeler Zübük'de yayınlanmakta ve yazarlarına ellişer lira gönderilmektedir.

Resimde, ALTIN HOCA plâkası görülmektedir. Yarışmada birinciliği kazanacak olan yazara 500 lira ödülle birlikte verilecek olan bu armağan altından yapılmıştır.

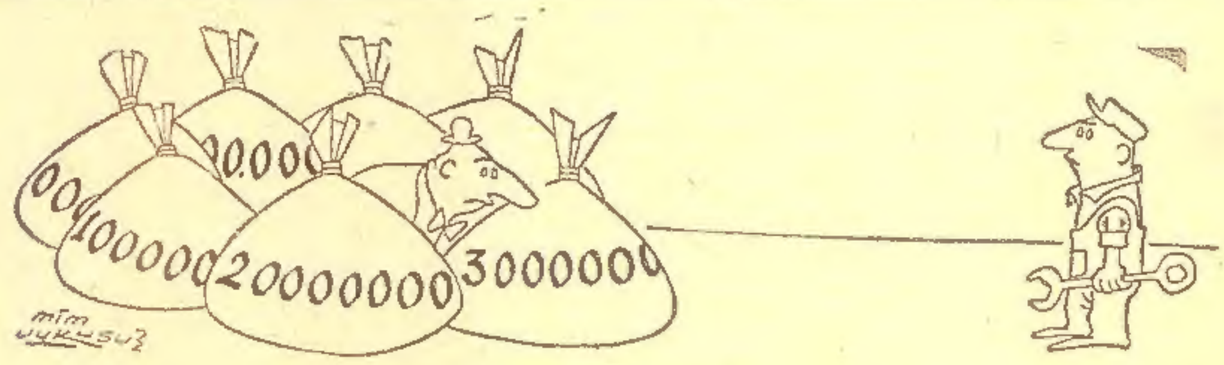

TAM SİPER

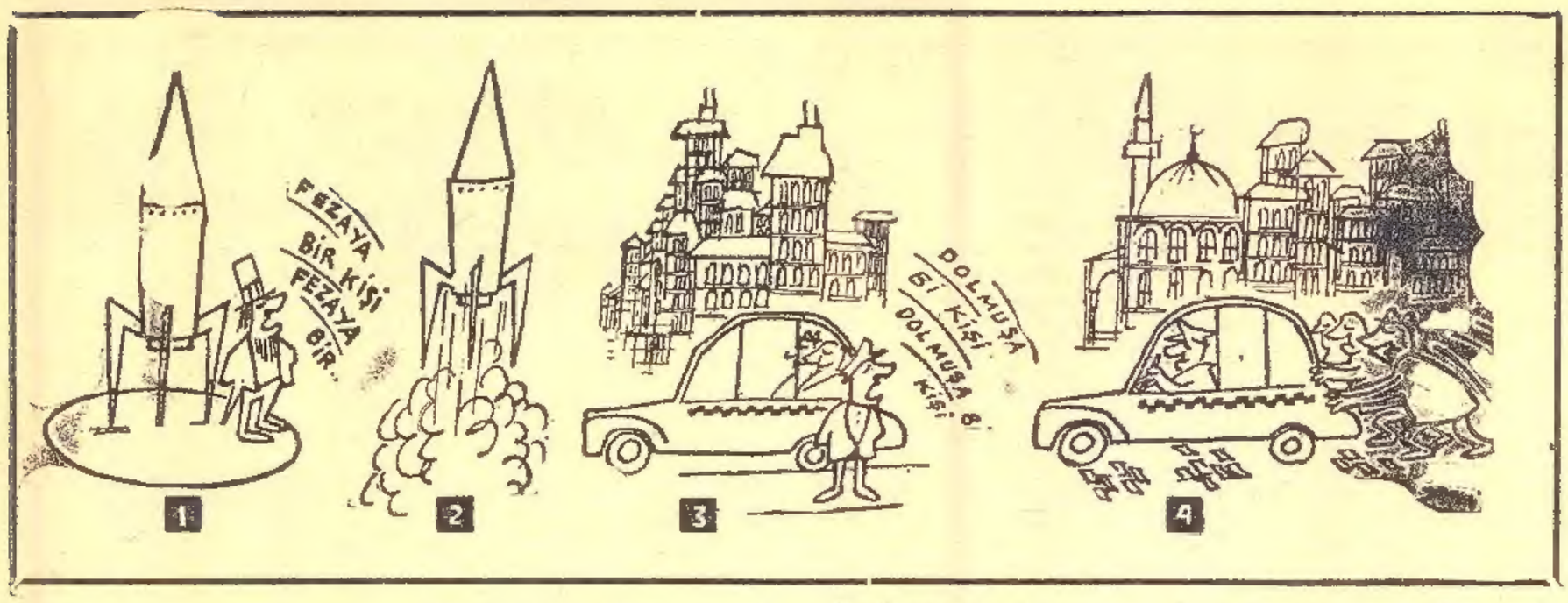

Kocamanlarımızı tanıyalım: 1

Hacı Fâatık Bey

Musikîmizin müstesna şahsiyetlerinden ve üstadlarından olan Hacı Fâtık Bey, daha rahm-i mâdere, pederinin ağır aksak niyâz-ı piyaz ve incesaz ile âhengini müteakip düşerek ve daha doğduğu gün sesinin kudretini, bestesinin kuvvetini etrafındakilere kabul ettirmiş bulunuyordu. Bu harikulâde müstesna ses, küçük Fâtık dört yaşında babasından dayak yerken, iki mahalle öteden übûrü mürur eden Sezâi Dede tarafından keşfedilmiş ve bir müddet bu mümtaz şahsiyet tarafından yetiştirilen Fâtık Bey, bilâhara büyük musikî dâhilerimizden Kandillili Kandil Selâhattin Bey'le tanıştırılmıştı. Bu tanışmanın mahsulü olarak fevkalâde gelişen Fâtık, onaltı yaşına kadar zaman-ı şebabetini ve şiddet-i hararetini ve simîn taravetini bu iki üstadın dizi dibinde ve rahle-i tedrisinde geçirerek, bâdema Gözlüklü Zeki Bey'in refakatine nail ve o zata fazlaca mail olup andan dersini alarak zail-i şafil oldu ve ilk hususî konserini hamamda verdi ve üstadlar tarafından elhak pek çok beğenildi. Hattâ Nayzen Kalafatzade Basrî Dede nâyi ile genç Fâtık'ın sırtını okşayarak vehleten ve fücceten ve irticalen şu kıtayı söyledi:

Olmaya nimet cihanda sendeki fıstık gibi.
Çıkma her yerden yavru kuş fistanın yırtık gibi...

Sırma saçlar yorganım, kolların yastık gibi,
Var mıdır acep cihanda bir daha Fâtık gibi...

Avâz-ı nâz-ı ayâz ile terennüm idilüp iyşü nûşü hûş-i kuuş ile serpuş ve tuş idildi. Bilâhare Fâtık meşhur bestelerden on iki kadarını güfteledi. Kalafatzade Basrî Dede'nin vefatını müteakip, henüz yirmi ikinci baharını idrak etmekte olan Fâtık, bir duhter-i pâkize ve bedeni palûze bir taze ile izdivaca nail ve müyesser oldu. Bu tâze, Fâtık'ın yanık ve tatlı sesinin tesir-i hoşbestiyle bir hafta zarfında hâmile kalup, üç aya kalmadan da nur topu gibi bir nevzat dünyaya getirdi.

Fâtık'ın yirmi bir ile otuz bir yaşları arası en verimli devresidir. Otuz ikisine basınca Acem Kürdü makamından şu şarkıyı besteledi.:

Dört köşe eyledin beni nazlı yâr,
Ağuşa alanlar müşkil almalı...
Eline sağlık fasulye de var,
Fazla atıştırdım, müshil almalı!

Otuzaltı yaşına kadar, sansürce ve savcılıkça yasak edilenler hariç yüz bir pâre beste yapmış, bunlardan bir kısmını Hicaz makamında yâni hacca gittiği zaman bestelemiştir. Bu eserlerden Cüzzam makamında şu şaheserini, muhterem hayat refikına ithaf-ı tuhaf eylemiştir:

Igneli sözlerle beni taşlama!
Akşam akşam yine hemen başlama!
Istakoz değilim ulan haşlama!
Kelle derler buna kestane değil!..

Kes çeneni artık dırdırın yeter!
Yeter ulan karı, vırvırın yeter!
Bilmem ki ne zaman zırzırın biter?
Aile yuvası hastane değil!..

Sermayem yok benim başka dilimden,
İstediğin belli, gelmez elimden...
Adın batsın karı, anla halimden,
Yorgunum ulan, mestane değil!..

Ustad Fâtık'ın muhterem hayat arkadaşına ithaf eylediği işlek beste hakikaten pek hazin bir hazîne-i bezîndir ki bir emsâli daha mevcut değildir.

Muhterem bestekâr Hacı Fâtık Bey, fıtık hastalığına müptelâ olunca kederdîde haremi salihat-i nisvandan Pakize ter Hoş edâ hanımefendi artık bu perişanlık ve bilhassa mahrumiyete tahammül idemeyüp irtihal-i dâr-ı beka eyleyince, zavallı Hacı Fâtık Bey şaşkınlıktan ne ettiğini bilmez bir halde teessürünün nar-ı şiddeti ve ayva-i hiddeti ile şair-i muazzam ve dahi-i azam Abdülhamit Hakkı'nın «Mezar» isimli şiirini büyük bir titizlikle bestelemiş, hemen akabinde Adlî Tıb'da müşahede altına alınmış ve cezaî ehliyeti olduğu anlaşıldığından hakkında takibata geçilememişti. Bu esnada Hacı Fâtık Bey hesabı iyice karıştırdığından orada kaç parça daha bestelediği malûm değildir.

Bestekâr üstad Hacı Fatık Bey, fevkalâde vatanperver bir zât-ı âlî olup, hâlâ gençlerimizin dilinden eksik olmayan şu marşı da bestelemiştir. İşbu gençlik marşının güftesini arz ve takdim ediyoruz:

«Bir... ki... üç... dört...
Züm tek, züm tek, züm teke tek tek,
Abuduk gubuduk,
Estek köstek
Piston, destek
Oh, oh, oh!..
olmadı baştan:
Bir... ki... üç... dört...
Züm tek, züm tek, züm teke tek tek,
Abuduk gubuduk,
Estek, Köstek
Piston, destek
Oh, oh, oh!..
olmadı baştan:
Bir... ki.....

Bu marşı Adlî Tıb'da müşahede altında iken bestelemiş olduğundan hiç kimsenin şüphesi yoktur. Sanatının şâhikasındayken ömrü vefa etmeyen bestekâr, hâlen Fıldır Baba dergâhı makberesinde medfundur. Musikîmizin medar-ı iftihar-ı son baharı olan Hacı Fâtık Bey şayan-ı hayret bir ustalıkla korna, kampana, gramafon, radyo, leblebi ve ıslık çalardı; leblebileri dalgınlıkla çalardı, müşarün mümâileyh son derecede dalgın ve fevkalâde saf idi.

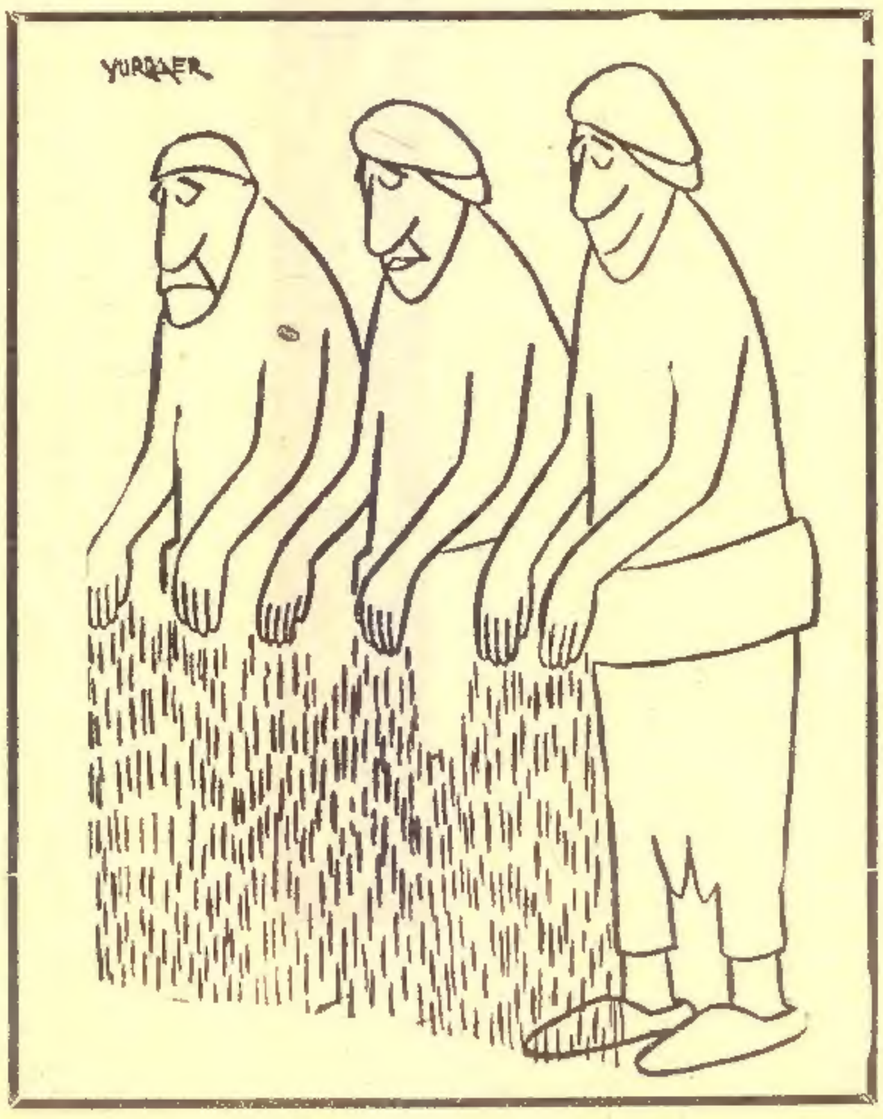

Bestekârlarımız ve Eserleri

Yüz yıl ilerisi

Naci SADULLAH

BILDIGINIZ gibi politikacılık ta en büyük marifet ileriyi görebilmekmiş. Zaten galiba bu yüzden burunlarının uçlarını göremiyenlerin çoğu politikacı oluyor. Tıpkı o burunlarının uçlarını göremiyen politikacılarımız gibi, bugün ben de «ileriyi görmek» istiyorum.

Burunlarımızın ucunda ne var sanki? Bu soruya bir karşılık vermek isterseniz, sözlüklerde «Rezalet, sefalet, felâket» anlamına gelip kaç kelime varsa, hepsini sayabilirsiniz. Zaten politikacının kurnaz bir yaratık olduğu, burnunun ucuna hiç bakmayışından, daima burnunun dikine gidişinden belli. Siz, hiç önüne, sağına, soluna bakan politikacı gördünüz mü? Biz bakıyoruz da ne oluyor sanki? Önümüze bakıyoruz: Nutukçu. Sağımıza bakıyoruz: Alacaklı. Solumuza bakıyoruz: Tahsildar. Arkamıza bakıyoruz: Afsuncu. Oyleyse hep ileriye bakmamız lâzım.

Hep bildiğiniz gibi biz fıkaralar, hayatta gücümüzle ele geçiremediğimiz her nimeti hayalimizle tadarız, ötekiler lâf. Nitekim, ileriyi görebilmek için ben de oturdum, yüz sene daha yaşadım. Hayalen yüz sene ötesine gidebilmem, bizim milletçe yüz adım ilerliyebilmemizden kat kat kolay oldu. Rahat divana uzanıp sigaramı tellendirerek, mu hayyilemin roketine atlayışımdan pek az sonra kendimi bundan yüz yıl sonraki dünyamızda buluvermişim. Duvardaki takvi-

mı baktım: Sene 2062...

Yanıbaşımda duran komodinin üzerinden hâtıra defterimi alıp, aradan geçmiş yüz yıl içinde zaman zaman tutulmuş notlarımı okumağa koyuldum.

1972 yılında şunları yazmışım:

«Olenlerin gidişi, kalanların çıkışıyla af meselesinin kapanışından senelerce sonra, şimdi «Huzur tartışmaları yeniden hızlanmış bulunuyor. Geçen gün, doksanıncı doğum günü kutlanan İsmet Paşa, Gürsel Paşayla Sunay Paşayı ziyaretten sonra karşı parti liderlerini sekiz köşeli masa toplantısına çağırdı. Şimdi bütün ümidimiz işte bu masada. Ismet Paşa karşı tarafa 48 saat mühlet verdi. «Af'tan sonra huzur gelecek dediniz, hâlâ huzuru getirmediniz. Şayet 48 saat zarfında huzuru getirmezseniz Koalisyondan çekileceğim!» diyor.

★

BU satırları da defterime 1982 yılının otuz Mayısında yazmışım:

«Şimdi vaziyet iyi. Dün, dördüncü Cumhuriyet kuruldu. Düşükler, acele af istiyorlar. Fakat af, sonraki iş. Şimdi evvel seçimlere gidilecek. Sonra koalisyon kabinesi kurulacak. Sonra işler plânlanacak; plânlama yardımı, yardım yatırımları, yatırımlar kalkınmayı, kalkınma affı, af huzuru getirecek. Dev adımlarla ilerlediğimiz için, bugün de işsizlerin çıplak yürüyüşü var.»

Son cümleyi okurken bir acı duyarak sıçradım. Meğer hayal âlemine dalıp giderken elimde unuttuğum sigara bitip parmaklarımı yakmış!

Can acısı içinde kendi kendime çıkışıp,

— Budala! dedim, ileriyi görmeyi bırak da burnunun dibini görmeğe bak! Yoksa işte böyle yanarsın!

At denen meret bu mu?

«Eyvaah, eyvah!...» Döğünüp duruyordu Çerkes Apti... Köye dönemezdi, eve ocağa uğrayamazdı artık... «Tuh tuh tuh... vah yandım ki, nasıl...»

Oturdu yol ağzındaki Ulupınar yalağının taşına, derin düşüncelere daldı.

«Düşmanlarımız» evet, evet düşmanlarımız Çerkes'in adını at hırsızına çıkarmışlar, Çerkesin at çaldığı yalan, tövbe yalan... Çerkes at çalmaz da, ya atını çaldırır mı? Vay başıma!... Hangi kahbe ölü çaldı atımı... At değil kübeylan... Akıtma'sına kurban olduğum... Tek ayağı sekili yanık al atım!... Çerkes Apti atını çaldırmış, derler de tefe kor çalarlar. Ulan Çerkes kısmı atını çaldırır mı hey eşek Apti, hey avanak Apti... Ulan, sen Çerkes'lerin de adını batırdın. Nedir başıma gelen!... Ulan, at çalar diye yalan yere Çerkes'in adını çıkarmışlar, düşmanın gözü kör olsun... Şimdi de bu Çerkesler bir ata sahip olamıyor diye kabilemizi rezil ettik...»

Çerkes Apti ağlayacak gibi oldu, başını iki avucunun arasına almış, dirseklerini dizlerine dayamış acı acı düşünüyordu.

«Kendimi öldürürüm, kıyarım canıma, var mı başka yolu!... Karlıkaya dorığından atarım kendimi uçuruma, bin parça olurum, her parçamı bin kuzgun bölüşür... Ardımdan, vah yiğit gece karanlığında atı nasıl yel gibi sürdü ki uçuruma düştü, derler. Yaşamak bana haram.

Köyde, kasabada kimi kimsenin yüzüne bakamam... Bakıp bakıp, atını çaldıran avanak Çerkes işte bu, diye herkes beni birbirine gösterir de eğlenir. Çoluk çocuğa maskara olduk gitti... Bırak onu sen, atı çaldırdığım duyuldu mu, karı evin eşiğinden adımımı attırmaz... Tuh, namusum iki paralık oldu...»

Çerkes Apti oturduğu yerde iki yana sallanıp duruyordu.

«Ölüm bir şey değil, hadi kıydım canıma... Ulan, bizim çalınan alyanık donlu kısrağı bir gören olmayacak mı!... İşte, Çerkes Apti'nin kısrağı, diyecekler. Hayır, ölmek olmaz, ölüm çare değil...»

Derin düşüncelere dalan Çerkes Apti kararlıydı. Ne yapıp edip namusunu temizliyecek; ellere, Çerkes delikanlısı atını çaldırtmış, dedirtmiyecekti. Taa uzaktan yankılanan nal sesleri duydu. Geniş yalak taşının üstüne uzanıp, sırtını da çeşme taşına dayayıp uyur gibi yaptı.

Nal sesleri yaklaştı, yaklaştı. Atlı göründü. Çerkes Apti, uyur gibi yaparak alttan doğru, yalakta su içen ata baktı. Hayır, hiç beğenmedi bu atı... At değil eşek... Köye gidince, benim kısrağı işte bununla değiştim dese, herkesi kendine güldürürdü. Beklemeliydi, elbet bir kısmet çıkardı. İyice uykuya verdi kendini.. Adamın verdiği selâmı bile duymazdan geldi.

Atlı adam, sürdü atını gitti.

Ondan sonra iki - üç atlı daha geldi, atlarına su verdiler. Çerkes Apti bunları da beğenmediği için uykudan uyanmaz göründü. İçinden :

«Ya kısmet!...» diyordu.

Derken bir nal sesleri duydu ki, Çerkes kulakları hemen dikildi; at dediğin nalının sesinden bellidir. Ulan, bu atın nal sesiyle, yedi köyün Çerkes kızları içer, öyle mi?

— İçmez mi!... Kör müsün, içiyor işte...

— Evet... İkır ikır içiyor... Hey Allah nelere kaadir değilsin... Aman yiğit, bu senin at dediğin ne olur...

Bu aptallığa pek keyiflenen adam,

— İşte böyle binilir... dedi.

— Demek binilir...

— Binilir ve at koşar, kuş gibi uçar... Yaya beş saatte gittiğin yere, bununla bir cigara içeşiye gidersin...

— Deme... Yaa... Vay vay vay... Üstünden düşülmez mi ki...

Adam attan indi,

— Gel, bin de gör... dedi.

— Aman, ben binemem!...

Adam kahkahalarla gülüp iyice eğleşiyordu. Şu aptalı ata bindirir de, attan tepetaklak olursa bir güzel keyiflenecekti.

— Gel gel!...

— Aman etme yiğit, ben o canavarın üstüne çıkamam...

— Gel hele sen... Kolay...

Çerkes Apti ata yaklaştı.

— Üzengiye ayağını bas!...

— Ne dedin, üzengi mi?

— He ya, işte ayak basacak yere üzengi derler...

— Üzengi öyle mi? Helece... Buna üzengi derler öyle mi?

— öyle denir... Korkma, koy ayağını!...

— Ya düşersem?

— Korkma yahu, ben tutuyorum...

Çerkes Apti, ayağını üzengiye değdirip çekti :

— Yok yiğit, bu iş benim harcım değil...

— Yahu koy ayağını... tut şu dizgini!

— Dizgin mi dedin? Dizgin de ne?

— İşte buna dizgin denir... Sıçra eyere...

— Eyer öyle mi?

— Eyer ya... Sıçra!

— Sıçranacak, he mi?

— Atla ulan!...

— Aman yiğit, sıkı tut, ardımdan it... Aman haa!... Yahu, minare gibi..

Çerkes Apti eyerin üstüne oturmuş, korkudan titriyor,

— Gözünü seveyim, bırakma yiğit diye yalvarıyor, kasıklarını tutarak gülen adam da kahkahadan kırılıyordu.

— Aman bırakma! Şimdi n'olacak yiğit?

— Vur ayaklarını hayvanın karnına!..

— Deme!...

— Gider o, bırak sen!...

— Demek gider.

Kır kısrak, başını dikmiş, eşelenerek kişnemeğe başlamıştı. Çerkes Apti,

— Aman! diye feryat etti...

Adam,

— Korkma ulan! diye bağırdı.

Kır kısrak binicisini bulmuş, kanatlanmış uçuyordu.

Kahkahadan yere yuvarlanan adamın birden gözleri büyüdü, kır kısrağın nallarından yükselen toz bulutuna baka kaldı.

Aziz Nesin'den

Bir hikâye

oyuna kalkar .Vay bu nasıl nal sesi... Nal sesi böyle olmaz, bu bir duyulmamış Çerkes çalgısı... Bir de kişnemez mi!

Çerkes Apti, göz kuyruğundan atı görmesiyle yüreği küt küt atmağa başladı. Kır kısrak kişneye kişneye yalağın başına gelince, yerinde duramayan Çerkes kızları gibi ön ayaklarıyla toprağı eşeliyordu.

Yattığı yerden alttan yukarı ata bakan Çerkes Apti, sanki atın kişnemesinden uyanıp sıçramış gibi yaptı. Atın üstündeki adam, öbür atlılar gibi selâm verdi :

— Selâmünaleyküm...

Çerkes Apti sanki selâmı hiç duymamış gibi yumruklarıyla gözlerini uğuşturup uğuşturup karşısındaki atlı adamı alttan yukarı şaşkınlıkla süzdü. Kendi kendine söylenip duruyordu :

— Aman bu ne? Bu ne Allahım!... Bu nasıl şey?... Yoksa ben rüyada mıyım?... Bu nedir böyle?

Adam,

— Ne var, neye şaştın? dedi.

Çerkes Apti,

— Şaşılmaz mı!... dedi, bu ne hikmet!. Aman yiğit, sormaası ayıp olmasın, sen anandan bu kıbatle mi doğdun?

Adam şaşırdı :

— Ne dersin bre herif... O ne demek? Sen hiç ömründe at görmedin mi?

— Ne? at mı?... Demek at dedikleri bu öyle mi?... Şimdi bu at mı?

Çerkes Apti mırıl mırıl dualar okuyor, adam da onun aptallığına kıskıs gülüyordu.

— Bre oğlum, dedi, anandan doğalı hiç at görmedin mi?

— Töbe görmedim...

— Ulan, köyünüzde de at yok mu?...

— At mı, ne gezer... Bizde gayet bol eşek bulunur...

— Ulan sen hiç mi köyünden dışarı çıkmadın hey avanak?.

— İlk çıkışım ağa... Hey Allah, şimdi bu at öyle mi?

— Ne sandın, at ya...

— Allah Allah ..

— Su vermeğe getirdim.

— Demek bu at denilen meret su da içer, öyle mi?

— İçmez mi!... Kör müsün, içiyor işte...

— Evet... İkır ikır içiyor... Hey Allah nelere kaadir değilsin... Aman yiğit, bu senin at dediğin ne olur...

Bu aptallığa pek keyiflenen adam,

— İşte böyle binilir... dedi.

— Demek binilir...

— Binilir ve at koşar, kuş gibi uçar... Yaya beş saatte gittiğin yere, bununla bir cigara içeşiye gidersin...

— Deme... Yaa... Vay vay vay... Üstünden düşülmez mi ki...

Adam attan indi,

— Gel, bin de gör... dedi.

— Aman, ben binemem!...

Adam kahkahalarla gülüp iyice eğleşiyordu. Şu aptalı ata bindirir de, attan tepetaklak olursa bir güzel keyiflenecekti.

— Gel gel!...

— Aman etme yiğit, ben o canavarın üstüne çıkamam...

— Gel hele sen... Kolay...

Çerkes Apti ata yaklaştı.

— Üzengiye ayağını bas!...

— Ne dedin, üzengi mi?

— He ya, işte ayak basacak yere üzengi derler...

— Üzengi öyle mi? Helece... Buna üzengi derler öyle mi?

— öyle denir... Korkma, koy ayağını!...

— Ya düşersem?

— Korkma yahu, ben tutuyorum...

Çerkes Apti, ayağını üzengiye değdirip çekti :

— Yok yiğit, bu iş benim harcım değil...

— Yahu koy ayağını... tut şu dizgini!

— Dizgin mi dedin? Dizgin de ne?

— İşte buna dizgin denir... Sıçra eyere...

— Eyer öyle mi?

— Eyer ya... Sıçra!

— Sıçranacak, he mi?

— Atla ulan!...

— Aman yiğit, sıkı tut, ardımdan it... Aman haa!... Yahu, minare gibi..

Çerkes Apti eyerin üstüne oturmuş, korkudan titriyor,

— Gözünü seveyim, bırakma yiğit diye yalvarıyor, kasıklarını tutarak gülen adam da kahkahadan kırılıyordu.

— Aman bırakma! Şimdi n'olacak yiğit?

— Vur ayaklarını hayvanın karnına!..

— Deme!...

— Gider o, bırak sen!...

— Demek gider.

Kır kısrak, başını dikmiş, eşelenerek kişnemeğe başlamıştı. Çerkes Apti,

— Aman! diye feryat etti...

Adam,

— Korkma ulan! diye bağırdı.

Kır kısrak binicisini bulmuş, kanatlanmış uçuyordu.

Kahkahadan yere yuvarlanan adamın birden gözleri büyüdü, kır kısrağın nallarından yükselen toz bulutuna baka kaldı.

Bilimsel Bir İnceleme

KARAKOLLUK olmuş, olmamış ve olamamış türlü cinayetlerimiz, yaralamalarımız, işkenceleriniz, recavüzlerimiz, basmalarımız, kaçakçılıklarımız, kaçırmalarımızla dilimizin deyim zenginliği arasında öylesine bir benzeyiş var ki... Bununla ne denli övünsek azdır.

Eksik olmasınlar, genç annelerimiz, yavrucuklarının kulaklarını daha emekleme çağında doldurmağa başlarlar:

— Emziğini ağzından düşürme, dudaklarını koparırım, hani makas?

— Bir daha yine haber vermezsen kıçını yakarım, hani ateş?

— Çiçekleri yolma, ellerini kırarım, haniymiş sopa?

— Bahçeye çıkma, ayaklarını kırarım, haniymiş balta?

Görüyorsunuz ya, yavrucak, daha o körpecik çapında, kasap vitrininde çengele asılacak duruma geldi bile...

İki - üç yaşını doldurduktan sonra, mutlu yavru, anneciğiyle komşu teyzeleri arasındaki dedikodulara kulak misafiri olmağa başlıyarak, kendini ilerde bekliyen o kanlı bıçaklı, tabancalı, mavzerli, sustalı, muştalı, tornavidalı, şişli.. toplum şartlarına idmanlamak fırsatını bulur:

— Aferin herife, kaltağın gözlerini oymuş... Bakma saydı elin çapkınına.

— Ben olsam ciğerlerini sökerdim.

— Din iman kalmadı, bet - bereket tükendi. Hep, bu kazık kaçkını erkekler, hep bu taşlanasıca şilliklar yüzünden...

— Nonoşum, gazetede okudun mu, Adapazarında bir kızı kaçırmışlar... Yedi adam birden... Ayıptır söylemesi, kuyruk olup urzına geçmişler.. Zavallı, üç gün sonra, Sakarya'nın bir düzlük kenarında kan - revan içinde ölü bulunmuş.

— Ay, söyleme, fena oluyorum... Böyle erkeklerin şeylerini...

★

MUTLU küçük yurttaşımızı büyütelim, yetiştirelim. Boylansın, posluansın; çarşı pazar görsün, okul görsün... Sinemalara, hele maçlara gitsin. Efendim, hele hele gazete okusun...

Ondan sonra siz sağ, biz selâmet...

Dilimizin, türlü edepsizlikleri, işkenceleri ve cinsel işleri formülleştiren korkunç derecede zengin argosu, bu yurddaşa, tam çevresine uygun bir karakter kalıbı yakıştırmıştır.

Şu halde, şimdi, bizim bütün çabamız, elele verip, dilimizin bu geniz tıkatan argosunu körpe kuşaklarımızın varlıklarına sindirmek olmalı.

Ne diyorsunuz, bugüne bugün, şu önergemden daha önemli, daha ivedi ne vardır? İşte, tedbir ise tedbirin âlâsı...

Bizde, hayata atılmak demek, bir arena'nın ortasında bırakılmak demektir. Hem de karşında bir arslan olsa etinle budunla besle... Öyle değil... Bir değil, bin değil amma hiçbiri de aslan değil... Aslan olsa can kurban... Cadı masallarından fırlamış binbir canavar nah böyle kayıyor. Hepsi de dostluk maskesiyle yüreğinize kadar sokulup ondan sonra saldırır, ya da kurduğu pusudan üstünüze çullanır.

Evet, çıkar yol, bu... Gidiş gösteriyor: vur vuranın, kır kıranın... Çocuklarımıza eğitim veremediğimize göre, dört yüz dirhem edepsizlik öğretelim. Annelerin beşikten başladığı, gazetelerin de mezara kadar sürdürdüğü keşip bicme, koparma, doğrama, kazıklama, zımbalama kıyameti içinde yeni kuşakların tek yaşama şansı bundadır ancak...

Mahmut ÖZAY

Materyalizm ve Devrim

Çağımızın en önemli aksiyon ve fikir adamlarından biri olan J. P. Sartre'ın üç büyük denemesiyle bir Alman yazarının Sartre'ı tenkidi bu kitapta toplanmıştır. Çok kişinin ağzında dolaşan Egzistansiyalizm in ne olduğunu bu kitabı okuyunca öğrenecek ve anlıyacaksınız.

Materyalizm ve Devrim

Yazan:
J. P. Sartre

Çeviren:
Emin Elicin

Bu kitapta şu bölümleri bulacaksınız:

EGZİSTANSİYALİZM BİR HÜMANİZMA MIDIR?

MATERYALİZM VE DEVRİM

ANTİSEMİTİZMİN PSİKANALİZİ

SARTRET E LEŞTİRİ!

Her aydının okuması ve kitaplığında bulundurması gerekli bir kitaptır.

218 sayfa, 6 lira

Sartre, bu kitabında egzistansiyalizme yapılan hücum ve tenkidlere cevap veriyor ve egzistansiyalizmin ne olduğunu anlatıyor.

NOT: Kitaptaki dizgi yanlışları için ek olarak bir düzeltme bastırılmıştır.. İlk dağıtılan kitaplarda bu düzeltme yoktur. Kitabı düzeltmesiz olarak almış bulunanlar, bize yazarlarsa, kendilerine aynen ek düzeltme gönderilir.

Materyalizm ve Devrim

Çağımızın en ünlü aksiyon ve fikir adamı Sartre, barışın sağlanması ve sömürgeciliğin kaldırılması uğrunda çalışan bir büyük Fransız yazarıdır.

Kitapçınızdan isteyiniz. Bulamazsanız şu adresten ödemeli olarak gönderilir:

DÜŞÜN YAYINEVİ: Nuruosmaniye, Gazi Sinanpaşa sok. No. 12 — İstanbul.

DÜNYA MİZAHINDAN ÖRNEKLER

ALMAN

Ben şu bildiğ'niz Nato baş savuşuyum

Von Gerolf Waldemar

BU Hamburg meyhanesinde öteden beri Conny adını (Conrad Adenauer değil) taşımasından değil; meyhanenin dünyanın kapısı sayılan liman üstünde olmasından da değil. Genel olarak içki yerlerinde politikamın çekici bir konu olmasından ötürü... Her ne hal ise, hemen şu noktayı belirtmek isterim, ki, politika konusunda ben fazla alınganımdır. Eğer «Kennedy» diye konuşmaya başlarsam bu adın arkasına birkaç nokta kor ve elimi rakı kadehine uzatırım, bir yudum da bira çektikten sonra konuşmaya devam ederim: «Bu Kennedy'nin ve sonra biramdan bir yudum daha çekip sigaramın küllünü silkelerim «Hiç süp'i: yok ki» derim, «İnan olsun ki, bu Kennedy, asla, şüphesiz, hayır, muhakkak ki yapmaz...» derim.

Birgün sözüm tam bu noktaya geldiği sırada çok tuhaf birşey oldu. Bu arada sözümü tamamlıyarak «Bu Kennedy, benim bildiğim Kennedy, gerçekten, asla, samimi olarak, hayır, muhakkak ki yapamaz...» demiye kalmadı, bir boynuzlu öküzün peykeyi yumruklıyarak söz istediği görüldü, oysa sıra daha bendeydi.

Bu hikâyeyi çoklarına anlattım, çoğu da inanmadı.

Neyse, sözün burasına geldim mi, hep öfkeli bir çıkış yaparım: Her iki ayağım bronz ayaklığa dayadım, bir elimle tutamağa yapışıp öteki — benim acı bir sol yumruğum vardır — adının burnu dibine tutarak «çık!» diye bağırım, burada yetkin kişiler ulusun kader sorunları üstüne konuşuyorlar!» dedim, «haydi çek arabanı!»

Adam beni hiç umursamadı, ayağa kalkıp, koluna yapışan sigara küllünü silkeliyerek konuşmağa başladı: «İstiyorum, içten, gerçekten, özüm ve sözümle istiyorum, ama yapamıyorum» dedi ve önemli bir şeyi unutmuş gibi gözlerimize bakarak, «İlkin müsaadenizle kendimi tanıtayım: «Norstad. İsterseniz bana yalnız Laurie diye de hitap edebilirsiniz. Yâni ben şu bildiğiniz Nato başcavuşu Norstad'ın, şimdi tanıdınız mı beni?»

Ben bu palavraya kızacak oldum, ama Harold benim gibi kolay kızmaz, bana dönüp dedi ki: «Canım. hele bırak şu adamı, hele bir-iki kadeh birşey ısmarlasa, varsın konuşsunlar»

Ben «Pekiyi öyleyse» dedim, «Konuşsun, ama öyle racon kesmeye, dikine traş etmeye de kalkmasın! Neyse, ben sözümü bitireyim: Hani ne diyordum, diyordum ki... Haa doğru, gerçekten, samimi olarak, suna...»

Bu tarihsel anda gerçekten üç rakı kadehi üç bira bardağının eşliğinde önümüze sürülmesin mi? Laurie'den tabii değil bu denli kesin olursa akan sular durur şüphesiz. Ben sustum artık, ne gülesim geldi, ne ağlayasım «Serefinize dedi Norstad, «Gerekince üstüne parmak basılacak olan düğme işte burada, size göstereyim!» diyerek pantalon cebinden çok güzel fildişinden bir düğme çıkardı, bir buçuk santim çapında boncuk kadar birşeydi bu..

«Şerefe!» dedi Herald, kadehini kaldırarak, «O düğmeyi sen pantalonuna diktir, kıtırcı sen de!» Böyle deyip elini yanağına kadar kaldırdı. Sözde askerce selâm verecekti, ama hareketi tamamlamaya üşendi. Oysa Herald in kol kontağı öyle her zaman kısa değildir.

«Birer bardak daha!» diye bağırdı Laurie meyhaneciye. Bu genç adam gerçekten sevimli, içten, özü-sözü doğru olmıya başlamıştı. Meyhaneci Conni bile etkilenmiş, artık şuna buna «Timoçenko, delikanlım!» diye hitap etmez olmuştu. Laurie dönüp «Bardak dört de olsa olur mu?» diye sordu, bu dördüncü kendisi içindi tabii. Laurie hiç duraksamadan «Okey» dedi ve bir daha «Serefe» diye kadeh kaldırıp konuşmaya devam etti: «Bu düğme meselesine gelince, cebimdeki bu düğme... ama düşünün bi yol...»

«Arkadaşlar!» dedim, bu kez ben söz aldım: «Bu Kennedy derseniz, Kennedy...»

Laurie yine sözümü kesip «Serefe!» diye bağırdı, beni kendi silâhımla vuruyordu. «Dikkat baylar, dikkat» dedi, bizlerle kırk yıllık ahbapmış sanki; «iki gün önce bir radar aygıtı düşman roketi haber vermişti. Beş saniye içinde bildiri nasarım üstündeydi. Ben o anda affedersiniz sıkıştığımdan bitişik odaya (helâya) geçmiştim ki bu yüzden topu topu kırkyedi saniyelik bir zaman kayıp oldu...»

«Serefe» diye bağırdım, ben kadehimi ona doğru tutarak, o da karşılık verip dudaklarını yaladı, sonra; «Bu düğmeye basacaktım ki...» deyip düğmeyi pantalon cebinde aramaya koyulduğu sırada Herald: «Boş ver canını» dedi ve sonra ilâve etti: «Ya niye basmadın başefendi?»

«Baylar!» dedi Laurie, aksanlı Almancasıyla, «İlkin dostum Stikker'e telefon etmek zorundaydım, ettim, bulamadım. Oyleyse Kennedy'e telefon edelim diye düşündüm.»

Kennedy adını duyunca ben hemen yapıştırdım: «Arkadaşlar» dedim, «bu Kennedy gerçekten, samimi olarak, dosdoğru...»

«Bir dakka!» dedi Laurie, «Kennedy gerçekten...» ve Herald ar kasını tamamladı: «Samimi olarak, dosdoğru...» ve Laurie: «Yerinde yoktu» diye sözüne devam etti: «Tilki avına mı gitmiş, ya da salıncak koltuğunda mı sallanıyormuş, ne, öyle bir şey dediler. O zaman Mac Millan, aklıma geldi. Geldi ya, aksi gibi o da borsada bira ürününe fiat biçmekle uğraşıyormuş. Ne yaparsın, kanalı atlayıp oraya koşamazdım ya!... Bu yanda Adenauer'in nezlesi vardır, De Gaulle ün başında Cezayir yeli esiyordu. Lüxemburgdan elimde hiç telefon numarası yoktu. Franco benim için yok sayılırdı, çünkü demokrasiden hiç anlamıyordu. Türkiyeye baktım, yalnız birkaç adam asıklarım gördüm. Kral Budoulh karısının yazdığı masalları düzeltiyordu. Holanda sorumluları katolikti ve günlerden de Pazar değildi. Norveçte örgü işleri yapıyorlar, Danimarkada inek sağıyorlardı. Bütün Nato bir işaret parmağıma, pardon orta parmağıma bağlı bulunuyordu...

Ama nafile, elden ne gelirdi!...»

Herald sordu: «Ya Yunanistan? Orada ne yapıyorlardı?»

«Evet, orasını da aradım» dedi Norstad «Ruhla aradım; ama karşıma kimse çıkmadı.»

Bana göre bütün Nato coğrafyasının bir önemi yok, önemli olan sonuçtu bence. Sordum: «Ece, o halde düğmeyi ne yaptın Laurie?»

«Tabii basmadım» dedi Laurie, «bitişik odadan döndüğümde işin aslını anladım. Bu sineklerin kötü bir huyu var, gidip gidip radar aynasının üstüne pisliyorlar... Ama ne de olsa... Gerçi Laurie: «Nokta, Nokta» demedi ama, sesinin tonundan bu noktalamalar anlaşılıyordu.

«Hele birer daha ısmarla bakalım!» dedi Herald, «ısmarla da iş tersco düğmeyi yine gösterirsin.»

— Elimden başka ne gelir!...

Şaşkın Ördek

Yıllardır nutuklarda hep kalkına kalkına,
Şapa oturmuşuz da varmamışız farkına!

İşler yürüyecekti peynir gemisi ile,
Ama o geminin de neler ettik çarkına!

Neşeden her yerine kına koyan koyana,
İthalâtta en başta ondan viskiyle kına!

Elbet ilerlemeyiz, kimse kulak asmıyor,
Salkımı yutanların verdikleri talkına!

Köylümüz efendimiz, bir efendisine bak,
Bir de beyfendilerin şu fukara halkına!

Refah seviyemizden mahalle milyoneri,
Mide fesadı oldu bak tıkına tıkına!

Kulağı hassas olan şimdi vurdum duymazsa,
Hiç bir kulak dayanmaz dalkavuk şakşakına!

Akmei ruhu ile, «akın!» derken Bay Yalman.
Hapishane göründü bu seferki akına!

Bizde yokmuş hürriyet, ya Hürriyet tepesi?
Görmek için sen onu yakına gel yakına!

Bin yaşasın hürriyet, adalet, Cumhuriyet!
Cumhuriyet çocuğu işte geldi kırkına!

Atalar demiş ki çöp batar sakınan göze,
Ondan mı görmez olduk hep sakına sakına!

Avrupaya yetiştik, geçiyoruz ha gayret!
Çatlak kavala döndük bak tıkına sıkına!

Biz misafirperveriz, açık kalsa ardımız,
Üç yüz bini harcarız bir hoş geldin tâkına!

Önceki nesil çekmiş, biz daha beter çektik,
Gelecekler çekmesin, yeter Allah aşkına!

Derler ki şaşkın ördek mâbadinden dalarmış,
Şu dalışa bakarsan, döndük biz de şaşkına!

BAĞLI OLANLAR

- Atatürke bağlıyız...

Atatürk ilkelerine bağlıyız.

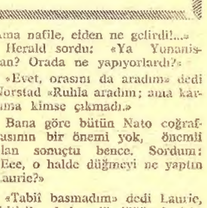

— Orduya da...

YARIŞMA Yazıları

Büyük Armağan

VAKTİYLE, hani şu Osmanlı İmparatorluğu sınırlarının tâ Viyana şehrinin ana caddesi Mavitunastrasse'den başlayıp Hint Okyanusundaki Hindistan cevizi adasının Uzay Araştırmaları Laboratuvarı bahçesinde son bulduğu çağlarda, İstanbulda, tüccarlar loncası başkanı olup da kazanç vergisini yüzde iki buçuk hiylesiz ödeyen, askerlik yapmayan, padişahını seven iyi yürekli ve iki metresle oniki kalyon sahibi Mişon efendi adlı zengin bir armatör varmış.

Serveti hakkında söylentiler gerçi çeşitli amma, o zamanlar

— En büyük numaralar burada beyler...

Dünya Bankası gibi öyle başı sıkışana elmaşekeri veren hayırsever kurumlar filân bulunmadığından, şehzadeler sayesinde zaman zaman tamtakır hale düşen devlet hazinesini Mişon efendinin yüde yüz faizli kredilerle takviye ettiği, Topkapı mezarlığında yapılan kazılar sırasında meydana çıkan belgelerden anlaşılmaktadır.

Kristof Kolomb denilen çatlağın Hindistanı bulacağım diye neredeyse köpek balıklarına meze olacağı sırada iyi bir şans eseri «keşfettiği» Yeni Dünya ile eski dünya arasındaki ticarî temaslara başlanalı henüz beş kere otuz yılı bile geçmemişti. Fakat açıkgöz olmaktan gayrı hiçbir özelliği bulunmayan birçok züğürt Avrupalı bu temaslardan bol para kazanmış ayrıca kızılderili dilberlerle yapılan cinsî temaslar da, iki kıt'a arasındaki tarihî ve geleneksel dostluk bağlarının bir kat daha kuvvetlenmesini sağlamıştı.

Bu arada Mişon efendi, dedelerinden kalma radarlarını çalıştırıp çocuklarına ve onların çocuklarına bırakacağı mirasın ileride tükenmesi ihtimalini ortadan kaldırmak umuduyla bu yeni pazardan faydalanmayı aklına koymuş.

Bir gece erkenden yatağına girip ertesi sabah da erkenden kalkınca, kalyonlarından beşini hemen ipekli kumaştan sakıza, kişnişten hahambayıldı konservesine kadar 1001 çeşit malla yükletip yola çıkmış. Akdenizin mavi sularında martılarla birkaç hafta yarıştıktan ve korsanların pek lâûbalice sarkıntılarından canını ve malını güç belâ kurtardıktan sonra Cebelitarık Boğazından içeri girmişler. Burada kısa bir mola verilip su ve yiyecek ikmali yapılmış. Fakat Atlas Okyanusunda pupa yelken giderlerken Mişonun filosu müthiş bir fırtınaya yakalanmaz mı? Onlar da sivri akıllı Kristof Kolomb gibi günlerce ölümle pençeleşmişler, hattâ kalyonlardan üçü üçbin fit derinliğindeki sulara gömülüp gidivermiş.

Neyse sözü uzatmıyalım, bir sabah doğan pırıl pırıl güneşin ışınlarıyla kamaşan gözlerine ufukta bir karaltı ilişmiş. Bunun Musâ Peygamberin bir mucizesi olduğuna inanan Mişon efendi de iki geminin burnunu o tarafa doğrultmuş.

Ortalık kararmadan karaya ayak basmışlar. Meğer burası Azor Adalarından biriymiş. Bu kuş uçmaz, kervan geçmez adanın imparatoru Haşmetlû 77 nci Robenson, konukların gelişine öyle sevinmiş, öyle sevinmiş ki hemen o gece sarayında muhteşem bir ziyafet sofrası kurdurtmuş. Mişon efendi sağında, ikinci kaptan solunda, başçarkçı, ikinci çarkçı, üçüncü çarkçı, dümenci, ateşçi, silici, telsizci ve diğer mürettebat yuvarlak ziyafet masasının çevresine üşüşmüşler. Deniz suyundan yapılma nefis içkiler içildikten ve hasır salatası gibi acayip çerezlerle asid gastric ifrazatı arttırıldıktan sonra sıra asıl yemeğe gelmiş. Bu esnada, ellerinde uzun, kalın sopalarla uşakların tepelerine dikildiğini görünce başta Mişon efendi olmak üzere bütün konuklarda tabiî şafak atmış ama, renk vermemeğe çalışmışlar. Lâkin korkularının boşuna olduğunu anlamakta gecikmemişler, hattâ manzarayı görünce hayretten neredeyse küçük dillerini yutavazlarmış. Meğer bütün bu tedbirler, yemeğin sofraya getirilmesiyle beraber nereden çıktığı belli olmayan her biri yeni doğmuş bir kuzu kadar iri farelerin sofraya sıçrayıp lokmaları kapmalarına engel olmak içinmiş.

Uşakların bir bölüğü hayvanların kafasına sopayı yapıştırıyor, bir bölüğü de bayılanları kuyruklarından tutup partiden, pardon salondan dışarı atıyor... Bu hengâme arasında Mişon efendi bakmış ziyafet miyafet derken kendileri de farelere yem olacak a-

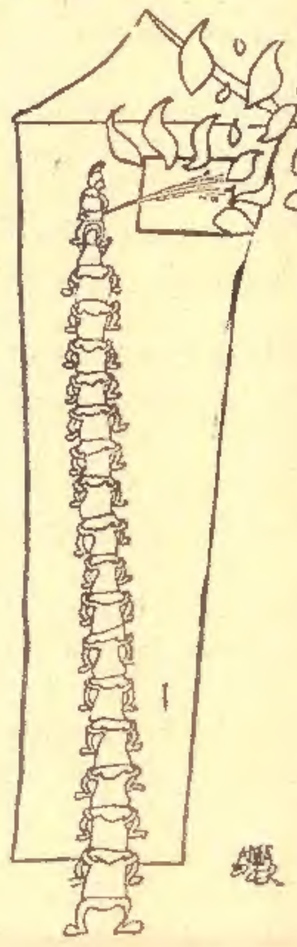

damlarından birini hemen gemiye koşturmuş.

Adam kucağında biri erkek, biri dişi iki sıska kediyle dönmüş. Kedileri salıverilince elinde uzun, kalın sopalar olan on adamın yapamadığı işi on dakikada başarıyla sonuçlandırmışlar. Yürüyemiyecek kadar şişen kedilerin yalana yalana bir köşeye gidip uyumalarını hayranlıkla seyreden Haşmetlû İmparator 77 nci Robenson, Mişon efendiye nasıl teşekkür edeceğini bilememiş. Sandık sandık inciler, çuval çuval mercanlar, küfe küfe kıymetli taşlar armağan edip mûcize yaratan hayvanları satın almış...

Gelelim kısa tarafından hikâyenin bundan sonrasına.

Efendim, Mişon efendi İstanbula dönüp Balattaki konağına kurulunca olup bitenleri «Hoş geldin çorbacı...» diye ziyaretine gelenlere anlatırmış. Hüsamettin Hüsnü Hüseyin ismindeki bir zat da Mişon efendinin serüvenini dinleyince heveslenmiş. Bulmuş buluşturmuş, satmış savmış bir kalyon kiralayıp Bursa işi havlular, Eyüp işi oyuncaklar, Sivas işi ağızlıklar, İmralı işi keseler, Çanakkale işi testiler filân toparlamış, Haşmetlû İmparator 77 nci Robenson'un ülkesine doğru yola çıkmış.

«Çorbacının iki cılız kedisine karşı iki kalyon dolusu servet armağan ederse, kimbilir benim götürdüğüm bu turistik eşyalar için belki de İmparator en azından ülkesinin yarısını bağışlar...» diye yolda düşünürmüş.

Derken Azor Adasına varmışlar. Kendisini karılarıyla, çocuklarıyla, bakanlarıyla, bakanlarının karılarıyla, çocuklarıyla birlikte limanda karşılayan Haşmetlû İmparator, getirilen eşyaları görünce öyle sevinmiş, öyle sevinmiş ki karşılığında Hüsamettin Hüsnü Hüseyin efendiye mücevher, inci ve mercandan çok daha değerli saydığı Mişon efendinin iki kedisinden birini armağan edip öyle uğurlamış.

Tahir Özçelik
BAKIRKÖY

ÖNEM

Öğretmen, neden böyle hâlâ suratın asık?
Sanır mısın kalacak tavanın gayri basık?
Sen şöyle kemerini son deliğe kadar sık!..

Gerçekleşmedi diye üzülme sen bu dönem,
Vallahi verilecek öğretmenlere önem!

★

Diyorlar Tanrı işi senin kutsal mesleğin..
Sabret, sabretmişsin ya zaten bugüne değin,
Geçen yılki paltonu tersine çevirt giyin!

Dişini sık az daha ne olursun bi tanem,
Gerçekten verilecek öğretmenlere önem!

★

Öğrencilerine hep anlat hukuktan haktan,
De ki gerçek vatandaş korkmalıdır yasaktan...
Bahar geldi, ne güzel yeller eser kavaktan...

Bu hbere gülmekten ayrıldı benim çenem:
Okula, öğretmene verilecekmiş önem!

★

Balçıkla sıvanmıyor deme sakın hakikat.
Kimse atamıyacak sana yumruk ve tokat,
Değerin yükselecek toplum içinde kat kat..

Emin ol silinecek gözünde biriken nem
Kıdem değil ha sakın, verilecekmiş önem!

★

Saçma sapan konuşur bakma sakın Özay'a.
Bir münasip destek bul hemen sırtını daya!
Yoksa aziz kardeşim kalırsın sonra yaya...

Otuzdört yıl mesleğin dertlisi işte menem,
Ceplerime dolacak nihayet artık önem!

M. ÖZAY

Yarışmaya giren yazılar

Altın Hoca yarışmasına gönderilen hikâyelerden yarışmaya girebilecek değerde bulduklarımızdan bir parçasını bu sayımızda yayınlıyoruz. Geri kalan yarışmaya girecek değerdeki yazıları 24 cü sayımızda yayınlıyacağız.

Burada yarışmaya girecek diye ilân edilen hikâyelerin hepsi Zübük'te yayınlanmıyabilir, çünkü bu hikâyeler hem sıraya konmuş değildir, hem de zaman bakımından hepsinin yayınlanma olanağı yoktur. Buna karşılık, burada ilân edilen bütün yazıların hepsi jüriye çıkarılacaktır. İlân etmediğimiz daha pek çok yarışmaya girebilir değerde elimizde hikâye vardır; sırasıyla bu hikâyeleri yayınlıyacağız.

★ ★ ★

Tesadüf bu ya (Hidayet Karaçor — Heybeliada), Neşe (Tanzar Kılıç - Ankara), Temiz içki (Nişan Torhanoğlu - İstanbul), Turizm ana dâvamızdır (Eray Özbek - İzmir), Nefesini yavaş yavaş kullan (Suphi Uzunca - Adapazarı), Turist istemiyoruz (Adres bulunamadı), Babamın yatırımları (Necdet Yazıcıoğlu - Fatih), Kefil oldum (Erol Aykaş - Kaman), Sen merak etme (Nahit Eruz - Ankara), Uyku sersemi (Muharrem Önder Çevikel — Nazilli), Arkadaş (Recep Bayromoğlu - Antakya), Hırsız (Günten Berktay - İzmir). Aranjman (İsmet Ömer Küntay - Adressiz), Kırık plâk (Erol Aykaş - Karaman), Röportaj (Oğuz Tosuner - Çamlıca), Komşunun çamaşır makinesi (Savaş Büke - Balıkesir), Kara bahtım kem talihim (Fevzi Vuran - Lâleli), Salihi Seklâvî (Orhan Yücel - Adana), Deli çok, timarhane hiç yok (Nihat Başbuğ - Fatsa), Hayvanlara mı yoksa insanlara mı (Bahattin Gürses - Yıldız), Özeniş (H. Zeki Damar - İzmir), Bir hasta (Halûk Kılıçlı - Ankara), Suçlu Kim (Mustafa Davran - İstanbul), Olan Odacıya Oldu (Arslan Keçeli - Sungurlu), Oğuldur oğul (Şahin Demirci - Zonguldak), Defihacet (İsmet Ömer Küntay - İstanbul), Beklet ayazı verme piyazı (İbrahim Baç - Galata), Dolandırıcılığın yeni şekli, Sürpriz (Hüseyin Soysal-Gönen), Şişede durduğu gibi (Ertaç Şişen - Kadıköy), Başından geçen vaka (Ahmet Dillice - Taksim), Satılık Oruç (Savaş Önal Eskişehir), Sendeki boy bende olacak (Doğan Karadoğangil - Fatih), Efendim saatim (Abdullah Bozkurt - Turhal), Başlıksız (Muhlis Mete Erdoğan - Bursa), Perende (Hüseyin Kapukıran - Malatya) Alafranga alaturka (Abdülkadir Ceyhun - Beşiktaş), Köye giden gazete (Halil Çetin - Kütahya), Ocağına düştük şeyhim (Abdülkadir Gömbe - Ankara), Kıl Keçisi (Turgut Türsen - İzmir), Bir kırık küpe sığınmıştım (Malkoçoğlu - İstnabul), Şoför Sair (Saffet Gürkan - İstanbul), Polis iz üzerinde (Nesil Keskin - Kadıköy). Ayı ile güreşen adam ve kemerleri sıkmalıyız (Niyazi Arık - Kastamonu), Ben serseri değilim (Fırat İşhan - Bakırköy), Zübük tarlasında yağma var (Ziya Kuşdoğan - Nişantaşı), Allahın emri peygamberin kavli (Avni Savaşkurt - Beşiktaş), İlham perilerim gelmedi (Yusuf Yelen - İzmir), Dernek toplantısı (M. Demir - Antalya), Cüce İbrahim Ağa'nın kerameti (Ziya Öz - Kızılcahamam). Almanya'ya bir gidip - gelme (Ahmet Arpad Belener - Levent). Inekland (Jrayr Toros - Galata), Tövbe (Doğan Çamlıgüney - Balat), Meslek sırrı (A. Turan Ulusoy (Kayseri).

(Arkası 24 üncü sayımızda çıkacak)

Yarışmaya giremiyen yazılar

Kurbanlık (Ankara), Reddetme sanatı (Mecidiyeköy), 9 tekme ile bayram namazı (İstanbul), Rintintin Cafer (Diyarbakır), Kese yapalım mı (İskenderun), sizin gibi aydınlara (Turhal), Esrarlı cinayet (Karabük), Başlıksız (H. A. Çanakkale), Yaz Boz (İstanbul), Bozuk Para ve başlıksız (Ankara), Kör talih (Şehzadebaşı), Baba nasihati (İstanbul), Eski bir konak (Edirne), Kızılay'da tur attık (Ankara), Belâlı sınıf (Ankara), Basur Memesi (Nişantaşı), Lâdes (İstanbul), Başlıksız (A. Ö. Göztepe), Middle Seyton (Şişli), Namusunun kurbanı (Malatya), Gümüşlü zurna (Burhaniye), Dert ortağı (İzmir), İş başa düşünce (İzmir) Bir pazar gezintisi (İzmir), Dört zamane veleti (İstanbul), yapan da kul yıkan da kul (Kilis), Zorla yalancılık (Beyoğlu), Kanadalı olacağım, Kontinental otell, şimdi parmakla (Siirt), Müşterilerimiz (Tokat), Cin çarptı (Bakırköy), Başlıksız (N. U. İskenderun), Tâcize Hanım (Kilis), Başlıksız (Ü.D.) Gaziantep), Sarhoş aklı (Kırıkkale), Doktor ile hasta (Kırıkkale), Camızın muzipliği (Kırıkkale), Uyuyan adam (İstanbul), Hamide nine hasıra dolandı (Aydın), Canlı merdiven (Diyarbakır), Şahitler ne oldu (Trabzon), Hafız Namık (İstanbul), Böbelek (İzmir), Yeni bir keşif (Ceyhan), Cuma pazar olunca (Suadiye), Aman Hasan efendi (Samsun), Donsuz Donjuan (Lüleburgaz), Bir küp dolusu altın (Ankara), Kazık (Denizli), Bizim köyün imamı (Kumkapı), Her günkü gibi (İstanbul), Tablo (Ankara), Kırk para (Malatya), Ciddiyetini muhafaza et (Sarıyer), Ey ruh, geldiysen haber ver (Ankara), Yanlış saat (Ankara), Tirenin şeysi (Mersin), Liberalizm üstüne nutuk (Fatih), Bizzat ben (Giresun), Gördüm amma alamam ki (Ankara), İlân (İstanbul), Başlıksız (F. K. İzmir), Yoksuzluğun hikâyesi (Kasımpaşa), O da kardeşi (Şişli), Okumak (Şişli), Tâyinin çıktı (Adapazarı), İsim Bulma Şirketi (Balıkesir), Başıma gelen (Diyarbakır), Biz hayvan olamayız (Adana), Çapkının dolma kalemi (İstanbul), Tatlı dram (Aydın), Kırk bin liralık bo ve Erkek gözetleyici (Trabzon), Kaka hakem (Kartal), Başlıksız (O. A. Ankara), Sosyetik unsur cömertlik (Sivas), Kan imâl eden komprime (Trabzon), Tüy Nuri (Milâs), Bizim Memet Ağa (Muğla), Eşek yolculuğu (Gelibolu), İsrar ediyoruz (Adapazarı), Kazaklar mahallesi (Eskişehir), Ufak bir yanlışlık (Yenimahalle), Eşşek şakası (İstanbul), Boşuna emek (Balıkesir), Zor imtihan (Adressiz), Başlıksız ve doğruysan (Balat), Başlıksız (Ö. D. Acıbadem), Bir diyardan (Nişantaşı), Telgraf havalesi (İstanbul), Kolay tarif (Eskişehir), Kalb kalbe nasıl karşıdır (İstanbul), Başka adam (Adana), Şevki Ağa'nın aşkı (Üsküdar), Geceleyin (İ. K. E. adressiz), Artist aranıyor (Osmanbey), Moda dünyası (Ankara), Okuyucu mektupları (Eyüp), Cehennemden gelen adam (Ankara), Başlıksız (A.A.) Yıldız - İstanbul), Arkadaşım bisiklet geçti (Trabzon), Dâvet (Adana).

(Arkası var)

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

— 21 —

Yine,

— Yaa... dedim.

Birkaç kişi daha başıma toplanmıştı. Son gelen,

— Kimmiş? diye sordu.

Sakallı,

— Bilmem, dedi, konuşmuyor, bir ya ya diyor başka demiyor.

— Ya ya mı diyor, sakın bu Alaman olmaya. Tamam, hem de Alamandır. Bu Alaman milleti hep ya ya der. Öyle değil mi Hüsüin Çavuş, sen daha iyisini bilirsin.

Yaşlı bir adam,

— Öyledir, dedi, boyuna ya ya diyorsa Alaman gavurudur. Alaman gavuru, gavurun iyisidir.

Başka birisi,

— Evet, dedi, bu herif halis Alaman... İşte elbisesinden de belli...

Konuşmaları hoşuma gidiyor, gülesim geliyordu. Bir kere de baştan konuşmamış olduğum için, sonradan bir türlü konuşamıyordum. İşi sağırlığa ya da sahiden Almanlığa vuracaktım. Başımdaki kolonyel şapkayla, diz yerlerine meşin yama vuduğum eski kadife pantalondan beni bir yabancıya benzetmişlerdi.

— Hiç şüpheniz olmasın ki, Alaman bu... Elbisesi ortada işte, gösteriyor.

Biri bana sordu:

— Alman mısın sen yoksa?

— Yaa, yaa...

Etrafındakilere döndü:

— Alman'mış herif yahu, ondan konuşamıyor, biz de herifi sağır sandık boşuna... Pekiy bir Alamanca bilen yok mu... Yahu bu Almanlarla birlik harbe girdim dersin Hüseyin amca, hele konuş bakalım, sor ki neden buraya düşmüş bu Alaman fukarası?

Hüseyin Amca dedikleri adam,

— Aradan seneler geçti, dedi, bildiğim Almancayı unutttum gitti...

— Yahu unutulur mu?..

— Unutulmaz mı... Hem benim bildiğim askeriyenin Almancası idi, sivil Almancasına katiyen uymaz. Almanın sivil kısmı, askeriyeden Almanla konuşmak için yanında tercüman gezdirir.

— Onu bunu bırakın yahu, bu Alman fıkrasını cami köşesinde mi bırakacağız şimdi?

Bu sırada karşı dükkânlardan bir adam koşarak geldi, soluk soluğa sordu:

— Yahu, bu adam Alman mı imiş!..

— Almanmış...

— Ne oldu Ömer efendi?

— Ne olacağı var mı hemşeriler, sabah erkenden dükkâna geldim, Besmeleyi çekip kepengi açarken bir de karşıya baktım, işte bu Alman muslukta abdest alıyor. Alman olduğunu bilmediğimden, acep bu ehli din yabancı nerden ola, dedim kendi kendime...

Cami avlusundaki musluklardan birinde yüzümü yıkamıştım ya, artık abdest aldım olmuştu.

Kalabalıktan biri Ömer efendiye sordu:

— Namaz da kıldı mı yoksa?...

Ömer efendi,

«Kıldı!» demez mi!

— Evet kıldı. Daha kuşluk vaktı. Cami kapısı kapalı olduğundan, aha şurada çayırın üstünde namazını kıldı...

— Essahtan namaz mı Ömer efendi?

— Yok, değil... Tam tamına namaz değildi, namaza benzetiyordu hani...

İçlerinden biri,

— Yoksa bu Alman fukarası buraya Müslüman olmağa gelmiş olmasın hemşehriler...

— Evet, öyledir...

— Hiç şüpheniz olmasın.

— Yoksa sabahın kör karanlığında bizim camide işi ne... Demek Müslüman olmağa gelmiş...

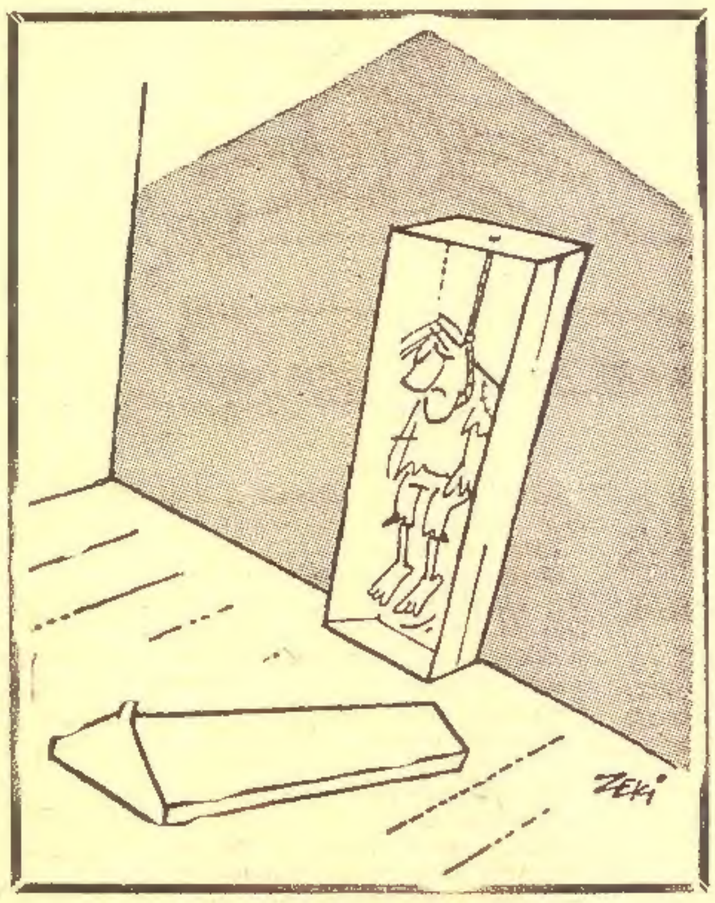

Ömer efendi bana, sözüm ona, bir Alamana anlatır gibi, elleriyle, başiyle, gözleriyle de kelimelerine yardımcı olarak sordu:

— Sen!... Sen!... Sen, Müslüman?... Müslüman sen?. Olacak... Müslüman olacak, he mi?..

Oyle müşkil bir vaziyete düşmüştüm ki, bir türlü,

— Vatandaşlar, ben Müslümanım. Adım da Ferid... diyemiyordum.

Bir kere baştan onlarla konuşmaamış, her sorduklarına «Ya, ya...» demiştim. Şimdi Türkçe konuşsam, demindenberi kendileriyle alay etttiğimi sanacaklardı. Nasıl olsa biraz dinlenip buradan çekilip gidecek değil mi idim, karşımda çömelmiş:

— Sen... Sen... Müslüman! diye soran Ömer efendi olduğunu öğrendiğim çenber sakallı adama,

— Ya... dedim.

Bir daha sordu:

— Müslüman olacak sen?..

— Ya!...

Böyle der demez önce Ömer Efendi, sonra öbürleri teker teker, iki kollarını açarak boynuma sarıldılar. Beni kucakladılar ve öptüler. İsteristemez ben de onları öpmek, kucaklamak zorunda kalmıştım.

Kalabalık gittikçe artmıştı. İçlerinden biri,

— Din kardeşimizi ağırlamak gerek.. Dedi.

Ömer efendi koluma girip beni avlu çavırından kaldırdı, sanki anlarmışım gibi (!) de,

— Buyurun fakirhaneye gidelim... dedi.

Kalabalığa da,

— Bunun sevabı da bana yeter gayri, dedi, bir hristiyanı Müslüman etmek ve Müslüman olduktan sonra da misafir etmek yedi hacca bedeldir..

Birlikte yürüdük. Arkamızdan birkaç kişi seslendi:

— Ömer efendi, yarın da bizim misafirimiz olsun..

— Akşam yemeğini bizde yiyelim ömer efendi...

Dükkânının önünden geçerken ömer efendi, içerde birisine seslendi:

— Zeki... Ben eve gidiyorum. Beni sorar ararlarsa gayet itibarlı bir misafiri var, eve götürdü dersin...

Dar sokaklardan, inişli çıkışlı koca koca kaldırım taşları fırlamış yollardan sağa sola saparak epey gittikten sonra bir yokuşa vurduk. Açlıktan neredeyse yığılıp kalacaktım. Yolda ömer efendinin hâlinden bana bir şeyler söylemek istediğini anlıyordum, ama söyleyemiyordu.

Nihayet,

— İsmin ne senin, ismin? diye sordu.

Birdenbire kendime bir Alman ismi uyduramadığım için anlamamış gibi yaptım. Anlaşamadığımıza canı sıkılan ömer efendi, tesbihini çekerek «Lâhavle...» dedi, sonra da kendi kendine mırıldanır gibi,

— Sana burada Türkçe öğretiriz... dedi.

Yokuştan epey çıktıktan sonra tepede bahçeli bir eve geldik. Ömer efendi, tahta kapı kanadının üstündeki kadın eli biçimindeki demirden kapı tokmağını birkaç kere vurunca içerden, derinlerden,

— Kim ooo? diye bir ses geldi.

Ömer efendi,

— Asiye!.. Aç kızım!... diye bağırdı.

Kapı açıldı. Kapının arkasında kimse olmadığından kapının iple açıldığını anladım. Ömer efendi «Ya Bismillâh...» diyerek kapıdan girdi. Bahçeden geçtik. Geniş evin serin taşlığına girince, Ömer efendi,

— Destuur!.. Misafir var, kimse olmasın!... diye bağırdı.

İkinci kattta geniş bir odaya girdik. Odanın üç duvar boyu üstü halılarla örtülü sedirdi. Oturduk, Ömer efendi dışarı çıktı, az sonra döndü. Biraz sonra da bir delikanlı kalaylı bir sini içinde yiyecekler getirdi. Tüten sıcak sütün buğusu mis gibi kokuyordu. Siniyi açılır kapanır bir dört ayaklı sehpa üstüne koydular. Ömer efendi,

— Uzaktan gelmişsin, açsındır, buyur!.. Dedi, sonra da anlayabilmem için, sağ elinin parmak uçlarını birleştirip birkaç kere ağzına götürüp getirerek, yemek yememi işaret etti.

— Yabancı değilsin... Kardeşiz... Burası senin evin.. Sıkılma! diye omuzumu okşayıp beni odada yalnız bıraktı.

Aç kurt gibi sofraya oturdum. Hangisini yiyeceğimi, önce hangisinden başlıyacağımı şaşırdım: Tulum peyniri, tereyağ, bal, süt, reçel...

Karnım doyduktan sonra kendime geldim, düşünmeğe başladım. Bunlara Türk olduğumu nasıl anlatacaktım? Hayır, olmazdı artık.. Bir kere iş kendiliğinden baştan bozulmuş, beni Alman sanmışlardı. En iyisi en kısa zamanda bu kasabadan çekip gitmekti. Yaya gitmek zorundaydım, param da yoktu.

Ben böylece düşünüp dururken Ömer efendi yanında bir başka sakallı adamla içeri girdi. Yanındaki adam,

— Selâm-ü aleyküm... dedi.

Az kalsın,

— Aleykümselâm... diyiverecektim de her iş bozulacaktı...

— Aley... derken aklım başıma geldi, toparlandım...

Ömer efendi, sevinerek,

— Söyliyecek, söyliyecek.. Konusacak yahu... dedi, bir Almanca bilen olsaydı kasabada hey Allah... Türkçeyi öğretiriz ya...

Öbür adam,

— Öğretiriz evvel Allah... dedi.

Bağdaş kurup oturdular. Bana bakıp bakıp konuşmağa başladılar. Ömer efendi öbürüne sordu:

— Acep bu Alman neci ki?...

— Bu Alamanlar, ya asker olurlar, yahut da âlim olurlar. Bakarsan bunun suratına, bundan askerlik yok.. Bu Alman âlimi olacak besbelli... İslâm olmak istediğine de bakılırsa muhakkak âlimdir... Lâkin onların ilmi, bizim Müslüman ilmine benzemez hiçbir vakit...

— Evet, benzemez... Bu Alman milletinin ilmi, hep makine ve mühendislik üstünedir.

— Evet, öyledir... Bu Almanın suratına bakarsan, halis mühendis olduğu belli...

— Acaba ne mühendisi?..

— Bilinmez... Kendi söylemezse bilinmez ve lâkin tayyare mühendisine ve de elektrik mühendisine benzer.

Kendimi tutamayıp gülecektim. Bu kasabadan hemen gitmezsem, bu oyunun sonunun kötüye varacağını anlıyordum.

(Devamı var)

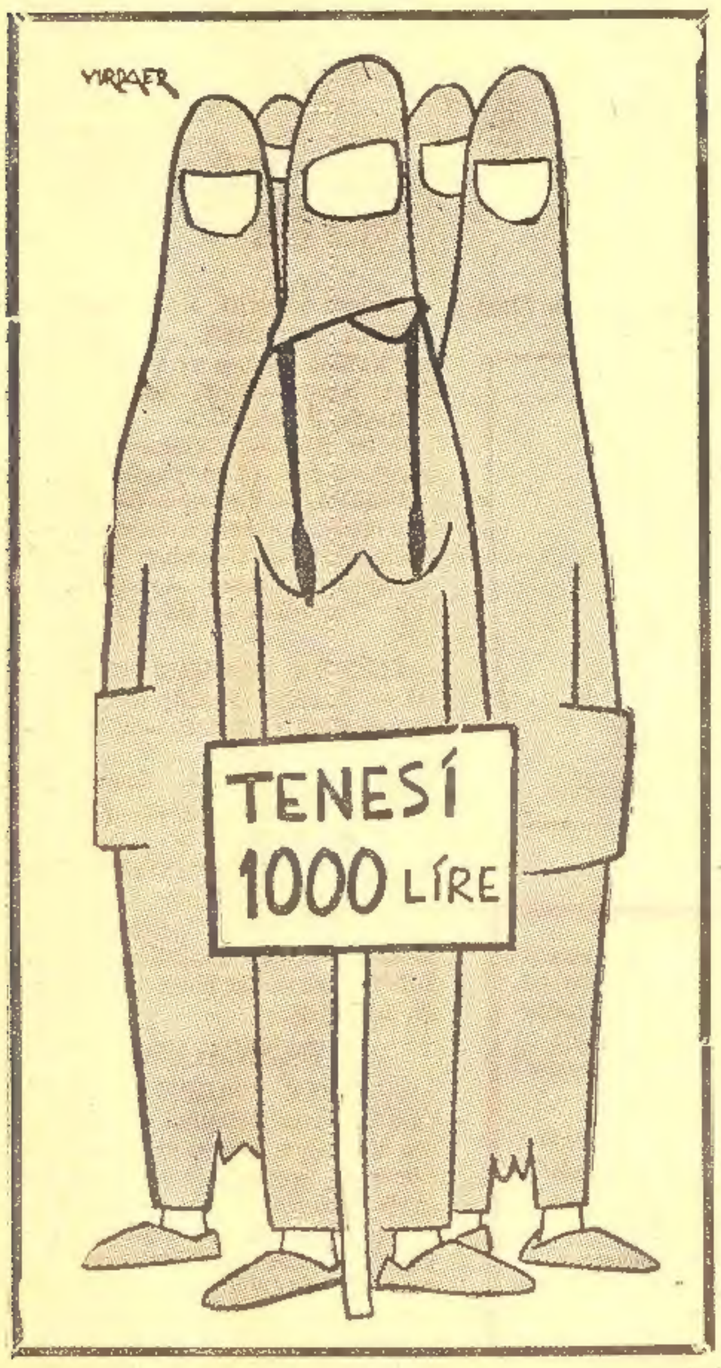

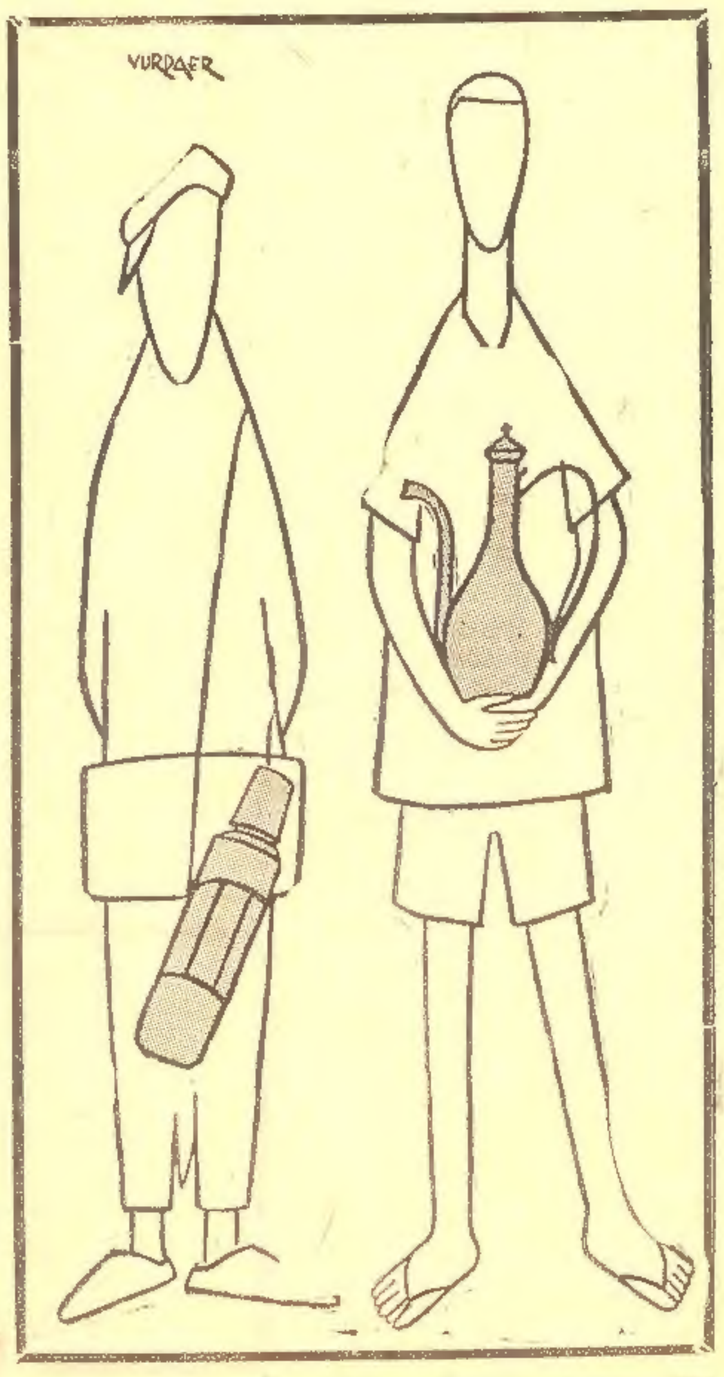

Fıstık yetiştirin!

Rıfat Ilgaz'dan bir hikâye

Yetkili kişi:

«Doğuda açlık var deyip duruyorsunuz ama...» dedi, «gerçekten var mı bakalım?»

Dinleyenlerden biri:

«Biz de inanmıyoruz!» dedi.

«Bu, olsa olsa bir oyundur!»

«Evet oyundur!»

«Farzedin açlık var. Ne demiş atalarımız: Açlık ekmeğin katığıdır... Tok adama siz katık beğendirebilir misiniz hiç... Mübarek ekmeği bile beğenmiyor şu İstanbulun tokları... Neden? Aç kalmamışlar da ondan tabii...»

«Kes! uzatma!» gibilerden bir el işareti yaptı yetkili kişi:

«Resmen açlık ne vardır, ne de yoktur. Var demek için de, yok demek için de resmî bir rapora dayanmalıyız. Rapor isterim ben rapor! Şimdi soruyorum size, raporu kimden alalım? İngilizlerden desem...»

«Evet, İngilizlerden. İngiliz malı sağlam olur, dayanıklı olur İngiliz raporları... Hem de lâstikli olur, nereye çekersen o yana gider...»

«Hayır, İngiliz raporu bize gelmez!»

«Evet, bize gelmez İngilizler rapora da siyaset karıştırırlar. Doğu derken Orta Doğuya geçerler, Orta Doğu derken petrole... Açıkçası Araplarla aramızı bozarlar... Iyisi mi...»

«Evet, en iyisi Alman raporu.»

«Olmaaaz! Almanların elleri çok sıkıdır. Hadi açlık var dediler, ne olacak? Keselerinin ağzını açıp yardım mı edecekler.»

«Etmezler efendim!»

«Şu halde Amerikan raporu... Amerikadan isteyelim...»

«Yâni Amerikan yardımı buyurdunuz...»

«Evet, öyle...»

«Demek ilk iş olarak Amerikadan bir heyet isteyeceğiz.»

«Evet, en iyisi beş kişilik bir heyet istemek...»

«Evet ama beş kişilik heyetin kaça maloldüğunu hesaplıyalım. Bir uzman bize kaça patlar, biliyor musunuz? Bir Amerikalı diyelim bize yarım milyona mal oluyor. Beş tanesi eder iki buçuk milyon.»

«Eh; kaz gelecek yerden ördek esirgenmez.»

«Tamam, oldu bu iş! Posta parasından istifade için bu teklifi Amerikaya aramızdan seçilecek bir heyetin götürmesi münasip midir?»

«Münasiptir efendim!»

«Çok münasip.»

★

Onbeş gün sonra beşlik heyet indi uçaktan. Bir sürü törenden sonra, tercümanlarla yola çıktılar. İncelemelere, daha önemli olduğu için at fışkılarından başladılar. Heyet başkanı pertavsızını çıkarmış, bir fışkı topağına tutmuştu:

«Van... Tu... Tri..»

Tercüman sordu:

«Ne sayıyorsun Mister?»

«Ne sayacağım, fışkıdaki arpaları! En sağlam metodumuz budur bizim! Bir fışkıda arpa çok olursa o bölgede açlık yok demektir.»

«Ya arpa yoksa?»

«O zaman mûcize!.. Bu hayvanların nasıl yaşadığına şaşılır!...»

«O halde, şimdiki incelemelerinizden aldığınız sonuçlara göre... Doğuda açlık var mı, yok mu?»

«Duuur, acele yok... Bir de manda terslerine bakalım!»

3 gün süreyle manda tersi aranıdığı halde ne mandaya, ne de tersine rastlandı. Mandalar çoktan kesilmiş, icabına bakılmıştı. Dördüncü günü huduttan kaçmış bir mandanın tersi bulundu.

Heyet başkanı hemen mezürsine sarıldı, çapını, yarı çapını ölçtü, bir çöple kalınlığını da buldu. Rakamları birbirine vurdu. Üçe bölüp, birini aldıktan sonra:

«Vandırful, diye bağırdı, fevkalâdet.. Mandalarımız refah için del Bir Amerikalı manda da ancak sizinkinin iki mislini yiyebilir. Yâni bu demektir ki...»

İkinci uzman:

— Mandalarımız yarı yarıya tok!» diye lâfı tamamladı.

Üçüncü uzman:

«O halde durum normaldir, dedi..»

Yetkili kişi:

«Aman mister, nasıl olur? Bizim mandalarımız da, ineklerimiz de, sözüm meclisten dışarı eşeklerimiz de tüm açtır. Üstünüzdeki tezeğin sahibi olan manda bizden değil. Göçmendir o... Tersinden de belli... İşte.»

Baş uzman:

«Bu iş bitti, dedi, bir de köylünüzü görelim.»

Köy kahvesine girdiler. Tercümanlar durumu anlattılar ama kimsenin kılı bile kıpırdamıyor, mel, mel yüzlerine bakıyorlardı:

Heyet başkanı, oturanlardan birine Ingilizce sordu:

«Ne yedin bu sabah?»

Tercüman Türkçeye çevirdi:

«Ne yedin bu sabah diyor Amerikalı.»

«Hı?»

«Ne yedin diye soruyor!»

«Tunne... Yuh... Yuh...»

«Konuşsana be... Türkçe bilmez misin sen?»

«Ha? Men... Yuh, yuh... nen nizanem!...»

Oturan köylülerden biri kalktı yerinden İngilizce olarak:

«Mister» dedi, «biz Türkçe mürkçe bilmeyiz. Ne istiyorsanız bana sorun.»

Amerikalı şaşkınlıkla:

«İngilizceyi nerden öğrendiniz?

«Boston'da hamallık yaptım yıllarca... Memleket dedik, geldik işte...»

«Ne yedin bu sabah?»

«Enginar...»

«Yaaa... Başka?»

«Rosto, Ananas!..»

«Bravo, diye bağırdı Amerikalı, Türkiye bolluk içinde yüzüyor!»

«Ne bolluğu Mister... Bunlar konserve, Amerikadan gelirken getirmiştim.»

Başkan:

«Şimdiii... dedi, yüzdük, yüzdük kuyruğuna geldik. Bize bir tenek toprak lâzım. Verimini ölçmek için Doğu toprağının...»

«Toprak kolay, dedi tercümanlardan biri. iş tenekeyi bulmakta...»

Boston'dan gelme Doğulu:

«Bende var, dedi, konserve kutularından birini vereyim size beş kiloluk...»

Biraz sonra elinde beş kiloluk konserve kutusuyla döndü tercümanlardan biri. Kutu en kıraç yerden alınmış toprakla doldurulmuştu. Tercüman hünerini gösterdiğine emindi. Ama yetkili kişi toprağı görünce telâşlandı. Tercümanı yanına çağırıp emir verdi:

«Ne yapıp, yapın, çaktırmadan toprağın yarısını dökün.»

«Peki efendim.»

«Biraz kum koyun.»

«Emredersiniz...»

[illegible] bir parça da kireç

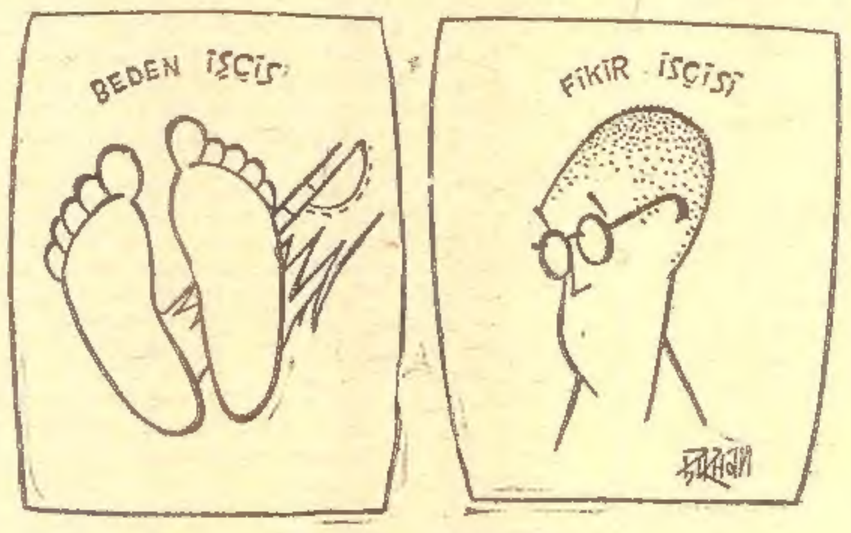

YALINAYAK - BAŞIKABAK

unutmayın, memleket, millet vazifesidir bu... Toprak ne kadar verimsiz görünürse yardım o kadar fazla olur!»

Yetkilinin emirleri kaşla göz arasında yerine getirildi.

★

Beşlik heyet, bir konserve kutusu Doğu toprağıyla uğurlandıktan altı ay sonra, postadan koskoca bir paket çıktı. Doğu toprağının beklenen raporuydu bu..

Tastamam sekiz yüz sayfalık bir rapor... Şöyle bir özet vardı ilk sayfasında raporun:

«Mandalarımızın, Amerikan mandasından aşağı kalmadığı görülmüştür. Beygirlerimizin koyun ve ineklerimizin, ne yediği, dolayısıyla nasıl yaşıyabildikleri hakkında kesin bir bilgi edinilememiştir.

Toprağınıza gelince: yapılan incelemelerde, toprağımızın % 20 si kireç, % 25 i kil, % 55 i kumdur. Kil ve kireç yüzdesine göre kum yüzdesi fazla olduğundan bol bol fıstık yetiştirmeniz önemle tavsiye olunur

Başlıca yazarı:
AZİZ NESİN
SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ:
MERAI NESİN
Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL
Telefon: 22 58 04

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ
2 Temmuz 1962
Yıl: 1, Sayı: 22
İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

ABONE: Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık abone 25 liradır Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa, ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir.
İLÂN: Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır
50 KURUŞ
Geçmiş sayılar 75 kuruştur

Züüüüük

Bize Gelen Yayınlar

DELİ DUMRUL — Ölüm ve aşk üstüne destan oyun. Yazan: Suat Taşer — Dost Yayınları — 82 sayfa, 3 lira.

Dede Korkud Destanının bir hikâyesinden oyun yapılmıştır.

FAŞİZM — Faşizmin doğuşunu ve uygulanmalarını anlatan önemli bir kitap — Yazanlar: Dr. Murat Sarıca ve Rona Aybay — İzlem Yayınları — 80 sayfa, 200 Krş.

TÜRKÜN ATEŞLE İMTIHANI — Yazan: Halide Edip Adıvar — Çan Yayınları — 312 sayfa, 10 lira.

AÇ HARMAN — Yazan: M. Başaran — İzlem Yayınları — 80 sayfa, 200 Krş.

NEDEN KÖY ENSTİTÜLERİ: Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı Yayınlarından — Yazan: Şerif Tekben — Köy Enstitüleri konusunda önemli bir kitap — 46 sayfa, 150 Krş.

DERGİLER

TARİHTE BUGÜN — Tarihî Olaylar Ansiklopedisi — Kurtuluş Yayınları — Bu haftalık derginin ilk sayısı çıkmıştır — 32 sayfa, 150 Krş.

HAMSİ — Trabzon Cemiyetinden Yetişenler Cemiyetinin fikir ve san'at dergisi — Fiyatı: 150 Krş.

YENİ FIRAT — Aylık san'at ve fikir dergisinin ilk sayısı çıkmıştır — Fiyatı: 1 lira.